AUSTAVINDEN

ORGAN FOR VIDREK GRENDELAG

Årg. 7 Nr. 4

1985

STORT JULENUMMER

Smånytt fra bygda

FARSDAGSKAKEN!

Loddsalget på bløtkakene gikk kjempefint, hele 636 kroner kom det inn!
Tusen takk til alle som kjøpte lodd, og til kakebakerne: Ingebjørg, Anne Berit, Berit og Torill.
Kakene ble vunnet av : Karl A. Olsen, Idun Ravn, Nils Dahl og Gerd Røssås.

Vi var heldige med julenummeret også, en ny liten Virakgutt er kommet til verden. Randi og Alf Harald fikk en bror til Viggo den 26.oktober 1985.
Det er den tredje gutten i løpet av året her i bygda, og det er nevnt at det blir reine B-gjengen som skal vokse opp i lag.
Vi gratulerer foreldre og storebror, og ønsker lykke til fremover.

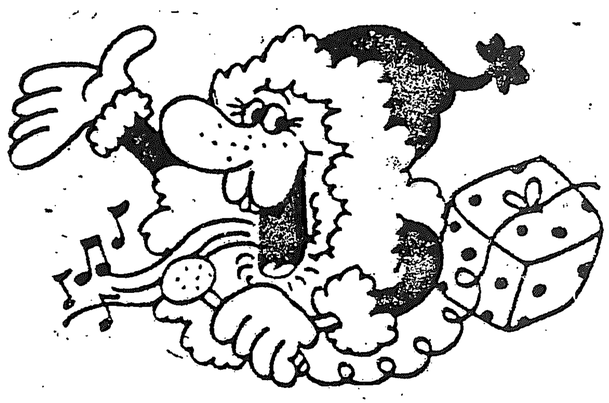

GRENDELAGETS JULETREFEST GÅR I ÅR AV STABELEN 3. JULEDAG KLOKKA 16.00 PÅ GRENDEHUSET.

ER DET NOEN SOM KAN SELGE MEG ET PAR KUNSTLØPERSKJØYTER STR. 34 ?
Hilsen Britt Ødveig Overvåg
Telf.: 59646

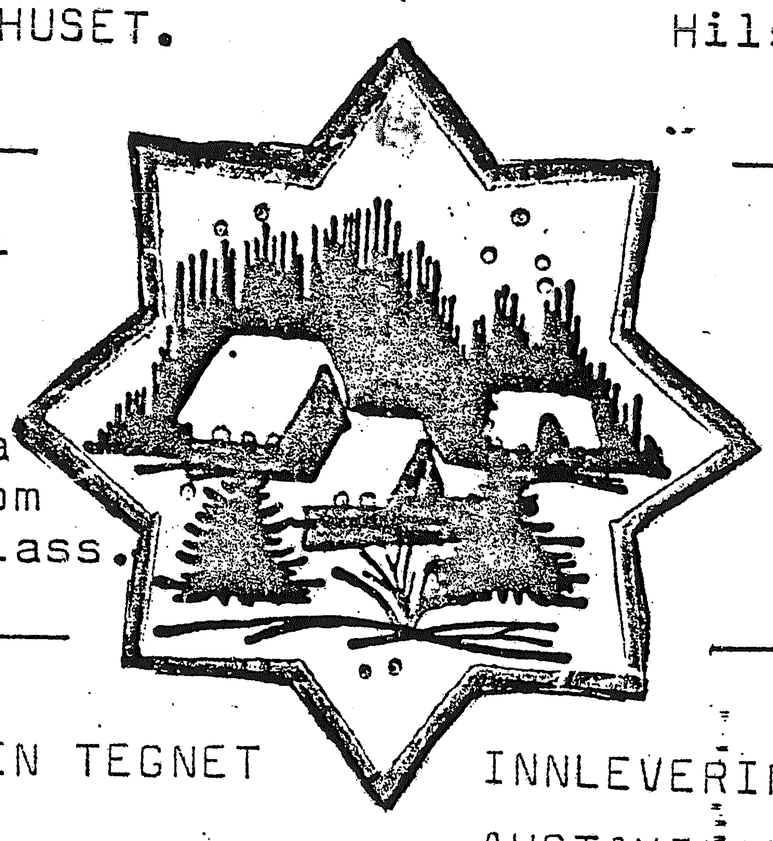

ustavindens redaksjon vil ed dette gjøre utflytta ygdefolk oppmerksom på år nye spalte, "Slik jeg usker det". Hvor utflytta ygdefolk forteller litt om eg selv og sin nye hjemplass.

Først ute er Johan Kongsbakk, og vi i redaksjonen takker for et interesant bidrag til vår lille avis.
Samtidig tillater vi oss å oppfordre Gerda Lind (Ravn), til å fortsette stafetten.

FORSIDEN ER DENNE GANGEN TEGNET AV YNGVE ASPEVIK.

INNLEVERINGSFRIST FOR STOFF TIL AUSTAVINDENS PÅSKENUMMER ER 20. FEB.

Nr. 136 — Torsdag 21. november 1985

ʼidrek har
gen avis

miljø er viktig! Det at tar initiativ og får «nabo- › med på aktiviteter som · samlende, beriker miljø- ɪ ferskt eksempel fra by- en er Taraldsvik Vel. Går vi r «ut på landet» burde det ıar skjedd i Håkvik, være ;empel til etterfølgelse.

n også på Vidrek arbeides tivt. På bordet vårt akku- igger «Austavinden», or- · Vidrek Grendelag. Det s som har kommet jevn- siste årene, nærmere be- ırt åtte. Og dette er det ımmeret i år.

let er variert og speiler ınnet på godt og vondt, fra gledelige nyheter om fødsler og nybygging til minne- ord om bygdefolk som har gått bort og et bedrøvet sukk over de to som tok ungeflokken med seg og flyttet til Håkvik. Fire unger, det er mye framtid for ei lita bygd, det!

Vi merker oss ellers ei gammel skillingsvise som er tatt vare på og gjenom bygdeavisa reddet for etterslekta.

I følge Marit **Åsheim** drives avisa som et slags kollektiv. Utenom henne sitter Jørgen Kongsbakk, Torill Hansen, Ingebjørg Eilertsen og Kjell Olav Ravn i redaksjonen.

Og vi sier bare: Stå på!

STÅ PÅ!

Ja slik avsluttet vår kollega Ofotens Tidende sin hedrende omtale av vårt lille jeg. Vi er selvsagt stolt og smigret over slike ord fra en storebror i Narvik. Tror nok at han Albert mer hadde trengt oppmuntringa, da redaktørpostkassen var nokså slunken for stoff.

Som vi ser i omtalen og av bildet er det "Årg. 7 det angår - i denne form vi har no. For de som enno ikke veit det,- førsteutgaven av Austavinden kom ut den 9/5-37, dvs. 48 år siden.

Vel nok var det som skoleavis. Men når en leser den "Ærklæring" som elever og lærer "undertegnede" med egen hånd, er det klinkende klart dengang. og no: -Det er "leserne" som skal bidra med stoffet- sammen med redaktøren som "skal samle og SENSURERE, (uthevet av meg) og innføre stoffet som kommer. Avisen skulle komme ut annenhver tirsdag.

Følgende signaturer er å lese: Edvard Ravn, Vidkun Ravn, Albert Olsen, Arthur Larsen, Asmund Andreassen, Kåre Ravn, Arne Kongsbakk, Ruth Gjerdhaug, Ester Olsen, Karen Ravn, Astri Ravn, Arne Olsen, Reidar Larsen, Gerda Ravn, Agnar Larsen, Jørgen Kongsbakk og Olga Bjerkelund.

Selvsagt finner vi jo fleire navn senere utigjennom avisen i årenes løp. Dengang var det tro og optimisme for saken.

At avisen "måtte gå inn" de siste krigsårene, - borger da nare for kvaliteten, - i denne stormfulle tiden. Men i denne vår velstandstid har vi vel bare likegyldighet og latskap som årsak for "å gå inn" ennå en gang. Og da er jeg redd för den ikke får en tredje "oppstandelse". Det er jo synd om den skal havne i bibliotekets arkivskuff sammen med Ofotens Folkeblad, Nordland Arbeiderblad og flere andre som aldri mere kom ut. Derfor pålegger jeg alle ovennevnte garantister her heime,og ute ikke minst, - stå no i alt alvor med ærklæringen. Sitt ikke bare og vent på avisen i postkassen. - Det er jo klart at vi er i en lite trivelig situasjon når leserne liksom kjenner "lusa på gangen" og veit at det står I, Marit, JøKo eller Torill som underskrift på sidene - altså STÅ PÅ.

Så igjen tilbake til "hederlig omtale" i kollega O.T. "Det at noen tar initiativ og får nabolaget med på aktiviteter som virker samlende, beriker miljøet". Ja, så sant, så sant. Men la det være klinkende klart -; det er ikke den her nevnte redaksjonskomite som står bak de omfattende sosiale og kulturelle tiltak som på mange vis fungerer på Vidrek i dagliglivet. Det er fellesskapets ånd som er drivkrafta. Når det er "våronn" på Gravlunden vår er det 20 - 30 naboer av i alt 120 som trofast møter. Ifølge herr Karde er det omlag det samme antall som i beste fall møter opp ved lignende høve i Narvik med sine 10-12000 sjeler tilhørende byens gravlund. Også langs E6 gjennom heile bygda plukkes og renskes det til vår og 17.mai. Og det er gjort fantastisk innsats utapå og innafor Grendehusets vegger. Likeså er det mye stell med lekeplassen utenfor. Det har jo nå i mange år vært drevet aktivt barne- og ungdomsarbeide. Jo, dere i styrer/råd, i forhold til folketallet har verken byen eller andre tettsteder stort å by seg mot viljen og innsatsen her hos oss. Kunne ønsket de som strevde med Idrettslaget en bedre godviljens ånd enn den de desverre fikk---.

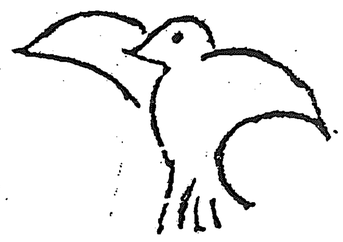

Det kunne være å ønske at både kommunestyre, kulturstyre og andre med større og mindre pengesekker, tok seg en tur ut - om da ikke lengre enn OPP PÅ rådhuset. Da ville de se også oss på lille Vidrek. Der i huset er det visst bare kommunekassereren som stort sett - veit av alle oss her ute.

Men likevel, -vi takker O.T. for de gode ord. Vi "er en nasjon vi med", og vil selvsagt på alle vis fortsatt - STÅ PÅ.

Vi her i "avishuset" sender alle våre venner her heime og ellers hvor dere bor: ALLE GODE ØNSKER FOR JULEHELGA OG DET NYE ÅRET!

tegnet av
torgunn

JULEMESSE/BASAR

Grendelaget arrangerte lørdag 30.november julemesse/basar på "huset". Allerede før starten klokka 11, hadde utabygds folk gjort seg kjent med salgsbord og utallige loddbøker. Eimen av nykokt kaffe frista selv den mest forsynte til en liten påfyll. Kjærringan bygda rundt hadde svinga seg med bakverkan og kakebordet bydde på adskillig meir enn den mest eksklusive kafeteriadisk i staden.

Det snakkes ofte om salget gikk som varmt hvetebrød når en skal virkelig legge ut om sånt som er storveies, - men salget av "Reidarpølser" slo alle rekorder, den eine etter den andre forsvant akkurat som i hundkjeften; - og sannelig måtte vi sende en medarbeider til handelsted for å imøtekomme etterspørselen. Om det var noen hus middagsgrytene ikke var i bruk den dagen, så minska ikkje magan av den grunn.

Gevinstene på loddbøkene var særs vel standardisert og egna for alles behov og interesse. Danderinga på både vegger og bord gjorde underverker for at pengene skulle i kassen klinge. En måtte likesom være litt oppvakt for å følge med at en fikk sitt navn nedtegna i alle loddbøkene, - det var ikke lenge mellom start i ei ny bok.

Som alltid der det finnes tombola, kan ungene snaue både seg sjøl og nærmaste familie for småpenger - og store med. Det var nok ikke alle som syntes regnskapet gikk helt opp mellom innsats og gevinst, - men lykken er til for å prøves, eller omvendt.

Det har jo vært mye aktivitet både i heimhusan og på grendehuset for å lage salgsvarer, - og sannelig var det et rikt bord vi kunne dekke. Bygda har jo fremdeles hender for grovsløyd, finhekling og miniatyrkorssting.

Mykje vil ha meir, - og ettersom dagen gikk og pengan rulla inn, gikk vi laus med åresalg. Ispinnan skapte kjøpetrang rundt bordan og kronespengan fossa inn. Men da siste salgsrunde med åra frembød seg bortimot kveldtid, var det vesse kalla som fikk koldhetta når kjærringan var f ø r kjøpetrængan.

Dagens høydepunkt var sjølsagt trekninga av alle de vakre gevinstene i loddbøkene. Gym.salen var velfyllt med spente fjes, men ikke så særs mange av de tilstedeværende utkom som heldig vinner.

Men muligheten for å få valuta med seg heim var da Anne Berit gikk laus med auksjon på 2 vakre juletretepper og et pepperkakehus, - alle ting finarbeidd av flittige bygdehender. Stemninga blei jo litt piska, men kunne kanskje ha kommen i større høyder hvis pengfolkan hadde opplukket sin munn.

Mulig det blei omkamp i enkelte hus etter kveldtid, for det var jo noen øyekast kjærring/kall imella som tyda på uenighet i budan.
Summa sumarium var det en kjempedag i bygda. Omtrent hvert et hus i grenda var representert og folk som knapt kjente Vidrek på Norgeskastet, hadde sannelig funnet veien til grendehuset og kaffekoppan, samtidig som de fikk lagt igjen en del krone til et godt formål og kunne dra heim med valuta for pengan.

Mangt et visdomsord har blitt sagt utover hausten, men utsagn fra en flittig arbeidende komitemedlem lød en dag således: Tidsregninga har tidligere vært før og etter Kristi fødsel, men nå er det før og etter basaren.

Det er all grunn til å sende en HJERTELIG TAKK til alle som bidro på hver enkelt måte med å fremskaffe det femsifra kronebeløpet som dagen innbragte.

Likeså vil vi henstille til alle om å lese Ofotens Tidene's hederlige omtale og flerfoldige bilder fra basaren,- det er vel verd å takke Ofotens Tidende for sin interesse også utenfor bykjerna. (Omtalen stod 3/12-85).

Ingebjørg

VINNERLISTE FRA BASAREN 30/11-85.

Lodd 93: Asbjørg Pedersen, Narvik gartneri, 2 glass moltebær 1985.
" 88: Lise Mari Framvik, Tore Hundsgt., Genser.
" 482: Einar Stoltenberg, (Vidrek), dukke med seng og klær.
" 259: Raggen Gråmons Kongsbakk, Vidrek, adventskalender m/pakker.
" 18: P. Andreassen, Ø. Jernbanegt. 5, tårnkake.
" 419: Helge Bjerkelund, Vidrek, 6 sekker ved.
" 186: Ole Olderøy, Bogen, dåpskjole med lue.
" 165: Eirik Torgersen, Sandmyrveien 8, brodert løper.
" 52: Sonja Ravn, Beisfjord, hjemmevevd matte.
" 350: Svein Fagerthun, Garnveien 1, hjemmelaget slirekniv.
" 327: Fam. Sivertsen, Ankenesveien 277, koppnøkkelsett.
" 399: Liv Overvåg, Vidrek, spisebestikk.
" 58: Espen Walentinsen, Elvegård, strikket sjal.
" 312: Fam. Bjørn Beck, Skarberget, fuglebrett m/frø.
" 372: Eva Hansen, Båtberget, heklet barnekjole.
" 50: Hildegunn Strøm, Jaklamyra, frottélaken.
" 232: Georg Johansen, Ballangen, pledd.
" 118: Bjørn Johansen, Vidrek, duk m/servietter.
" 123: Bjarne Kristiansen, Snorres gt. 43, dukke.
" 320: Åge Flønes, Vidrek, lastebil.
" 83: Magda Olsen, Vidrek, røykelaks.
" 99: Sigfrid Indregard, Vidrek, løper.
" 207: Tora Larssen, Håkvik, åkle vevd.
" 466: Olav Norbakk, Notveien 2, juleklokkestreng.
" 493: Amund Arntzen, Dr. gt. 65, rund hekla duk.
" 342: Torstein Olsen, Vidrek, korketrekker.
" 29: Anna Ravn, Vidrek, juleduk.
" 119: Reidun Lundberg, Rånbogen, julepostmappe.

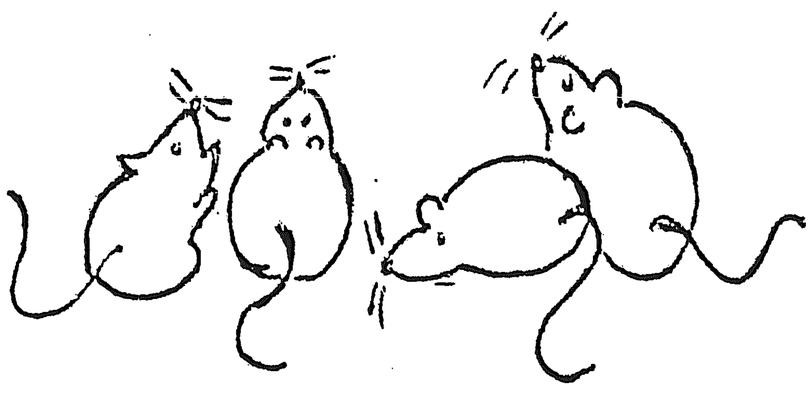

Etterlysning: Trøstegevinst foreligger for 3-4 åringen som trudde at "nissekjærringa" på bordet bestemte hvem som skulle "få"! gevinster. "E de ikkje min tur snart",- sa han gang etter gang. De blå og bedende øyene bleir jeg ikke kvitt!

LK.

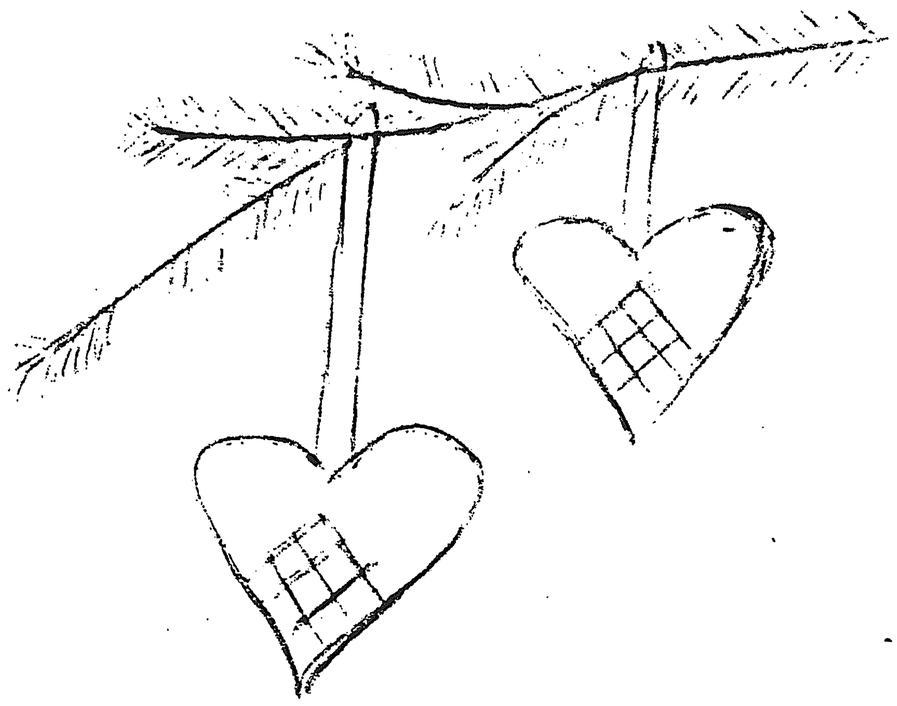

RESULTATET FRA BASAR/JULEMESSE 30/11-85.

Brutto innkommet: kr. 14.151,60.
Netto resultat: " 12.426,53.

Opptellinga blei foretatt av 5-6 "truverdige" personer 30/11-85 med undertegninger som vedligger oppgjøret.
Kr. 4,90 i svenske/danske mynter blei ikke godtatt i banken. De ligger i kassen som første innkommet til f.eks. -"utenlandstur".

Regnskapet blei revidert og funnet i orden den 7/12-85 av Liv Overvåg.

Krav - eller tilgodehavende - må være Grendelaget i hende før 31/12-85.

GOD JUL TIL ALLE ønsker av KASSERERENEN.

TAKK!

Som dere ser av Lillysine tall så gikk dette over til å bli en suksess, som vi nok kommer til å følge opp til neste Jul.

Vi vil gjerne få takke alle som har hjulpet oss med å få det hele avviklet, både store og små. Kveldene på skola var kjempetrivelige og gøy var det og jobbe sammen med andre.

Så tusen takk til alle som gav ting för salg, tommelen og på loddbøkerne. Til kakebakerne og alle andre som hjalp oss vel i havn.

Grendelagsstyret v/ Anita.

God Jul

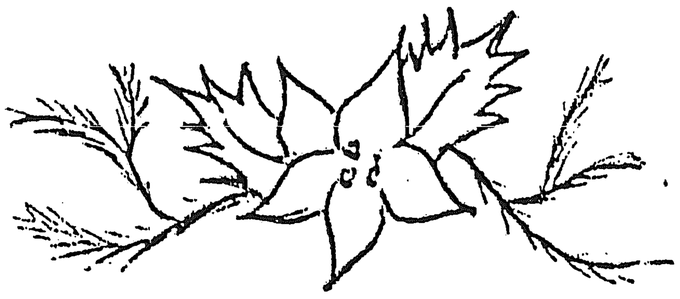

GRENDELAGSSTYRET ØNSKER ALLE AUSTAVINDENS LESERE EN RIKTIG GOD JUL.

RISENGRYNSGRØTEN

Hvorfor har vi risengrynsgrøt på julaften i disse dager når alle verdens herligheter er å få kjøpt, og hvemsomhelst kan diske opp med et måltid i stil med de sagnomsuste kulinariske forlystelsene fra romertiden? La meg berette:

Vi kom til verden i bestestua, broren min og jeg, Olga sine barn og barnebarn til Indregard. Bestestua var den beste stua, som navnet sier,og ble brukt bare ved spesielle anledninger som ved de store høytidene eller ved barnefødsler, eller ved livets avskjed. I minnet står den der først og fremst pyntet til jul, der den kunne bli stående nesten til påske i all sin prakt, siden det etter julehøytiden bare ble fyrt der og åpnet på søndagene.

Spenningen kunne føles utover dagen når klokka nærmet seg fem julaften, bestestua var stengt, og pappa tok meg alvorlig for seg og betrodde meg at siden stormen hadde rast så voldsomt over landet, fikk onkel Andreas på Virak dessverre ikke juletreet avgårde til oss i Lofoten denne gangen. Det var ingen annen råd enn å pynte palmen.

I min fantasi så jeg, år etter år, palmen stråle imot oss med norske flagg og englehår, med pakkene i haug omkring blomsterpotta og med stjerna flaksende omkring fra blad til blad, siden jeg i min forestillingsverden ikke riktig fikk til å plassere den. År etter år gikk jeg på limepinnen, og år etter år var overraskelsen like stor da øyeblikket kom: Portierene ble trukket fra, døra til bestestua slått opp, og -der sto furua i all sin julestas.

Risengrynsgrøten?

Skikken kom med mamma fra Indregard. Duften av risengrynsgrøt blandet seg med den lune varmen fra de høye, svarte ovnene som ble fyrt til de var rødglødende, og alt det rene og nypussede på kjøkkenet og i stuene, -det var den helt riktige, fredelige julestemningen Mamma kunne fortelle slik at vi så det: De fire barna på Indregard straks etter århundreskiftet, benket omkring bordet under parafinlampa sammen med far og mor, alle i sin fineste stas, vasskjemmet, sløyfer i de lange flettene og store, hvite kraver enten de var gutter eller jenter. Der satt de og hørte den gamle beretningen lest opp fra Andreas Hansa sin huspostille, og kanskje heftet tanken seg mer ved den deilige duften av nykokt risengrynsgrøt enn ved det hellige budskap.

Ris var en sjelden forekomst i de dager, og kom til oss sammen med sydlandske frukter i form av tørkede svisker, aprikoser, rosiner og nøtter. Ja, til og med eplene var det stas med den gangen. Jeg tror nok forventningen var stor hos de fire omkring julebordet, da grøtfatet ble satt fram, rykende varm og velsmakende med smørøye,kanel og sukker.

Det ble avbrudd i risengrynstradisjonen da vi flyttet fra Lofoten, og vi feiret jul hos bestefar og bestemor i Solør. Der brukte de lutefisk, slik de hadde det i Romsdalen der bestemor kom fra. Tydelig kan jeg se det hele før meg: Bestefar for bordenden,staselig i svart dress, rank i ryggen og store, voksede barter. Han satt der øverst ved det lange bordet med Lillebror på sin høyre side, og meg på den venstre da vi var eneste barnebarn på den tiden. Dette var de tre faste plassene under ethvert måltid, mens tantene og onklene, mamma, gamle fetter Ingebrigt fra Melhus og alltid en eller annen ekstra gjest benket seg i en uendelig lang rekke nedover bordet i

tilfeldig orden, helt nederst til bestemor som sprang ut og inn med alle fatene, hjulpet av de yngste tantene.

-Og så kom lutefisken inn. Jeg husker den som en stor kuriositet som det var om å gjøre å få mest mulig skjelving ut av uten at de voksne så det, og minst mulig ned i magen av, men det ble som regel alltid oppdaget av de voksne. Lutefisken ble overgått av mektigere inntrykk fra julefeiringene i Solør, såsom det veldige, store juletreet, og aller mest de mange ringene omkring treet av tanter og onkler som virkelig kunne synge julesangene vakkert.

Da vi gikk over til å feire jul for oss selv i Kongsvinger, tok vi opp Østlandsskikken med ribbe, pølse, kjøttkaker og surkål. Jeg kjenner ingen som kunne det bedre enn mamma. Likevel mintes vi ofte alle de kjære julaftener i Lofoten, og etter hvert ble de hyggelige begivenhetene både fra hennes og min barndom hektet fast i risengrynsgrøten.

Derfor var det heller ingen tvil hos oss i Trondheim. Risengrynsgrøt fra første stund! -En mandel i - til den heldige, og med mammas spesielle julesal som vi setter hvert år fire uker før jul. Med duften av julegrøten passerer de gamle bildene: fire brunøyde barn på Indregard dengang risen var en kostbarhet, - en palme med pynt og et furutre fra Virak-skog i en lun bestestue mens stormen raser omkring, og så de siste 20 års feiringer med den nye generasjonen, der det den dag i dag kommer nisse, en ekte nisse -etter grøten. Det fins ikke på denne jord et måltid som er så mettende på minner om de nordnorske røttene som risengrynsgrøten.

Jeg sender en hilsen til alle dere enten dere feirer jul på Virak eller bare gjør det i tankene, en hilsen her fra Syd-Frankrike , hvor vi holder til dette året. Her bugner det av ferske aprikoser, dadler og fiken, men også tørkede. De tørker dem og har dem til jul, akkurat som vi. -Men blir det snakk om risengrynsgrøt, da gjør de store øyne her. Det skjønner de ikke.

Vi kommer nok til å savne gamlelandet ved juletider, særlig de store, stille snøflakene når de daler ned. Hva vi skal ha på julaften?

Risengrynsgrøt, naturligvis!

Randi Gimse

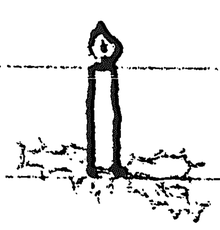

God jul
og
godt nytår.

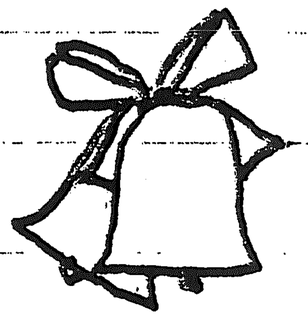

Hilsen Inger Elin og Stina

TANKER I FØRJULSSTRIDEN

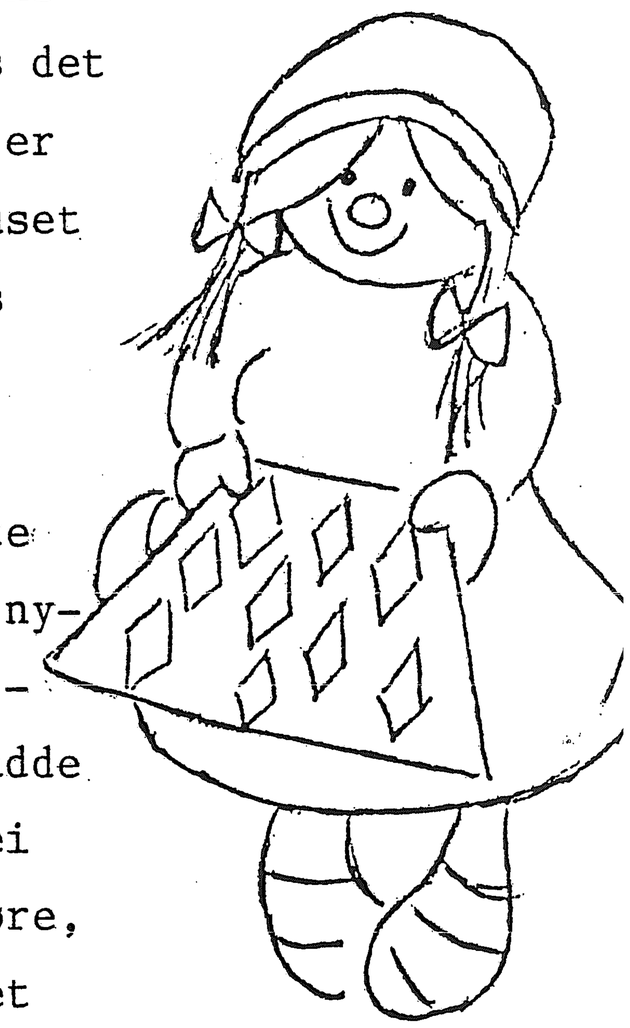

Ja, nå er straks ett år gått hen, og vi har jul igjen med dens forberedelser og virkelyst til den store høytid. Nå vaskes det som det ikke hadde vært gjort reint siden forrige jul. Det er vel noe av det gamle som henger igjen. Da skulle jo hele huset rundvaskes fra loft til kjeller. Det skulle brygges og bakes alle slags julekaker, fattigmann, hjortetakk og pepperkaker var jo hovedsaken. De hørte jo jula til ogvar ikke d e, blei det liksom ikke jul. Det var jo så mange ting som hørte med til juleståheien, så som hvis ikke kjerringan hadde ei ny-kalva ku på fjøsen til jul, så måtte ho sitte på fjøstaket, - og han far sjøl måtte puske seg på nausttaket om han ikke hadde fått julekveita i hus. Også var det julskåka, - noen bar ei stor buske inn i nabohuset, helst i senga om det lot seg gjøre, men det kunne mange gange by på problemer. Likeså var det noen som gikk med kaffe og kaker, - eller andre igjen bydde på en dram i stedet for kaffe eller risbusk.

1.juledag måtte ingen vise seg ute - ikke anna enn i absolutt nødvendig, trengende ærend, - da fikk de navnet Julsvenn, og det var ikke vert å utsette seg for.

Det er jo ennå mange skikker som hørte jula til før i tida, men dette får være nok for denne gang.

Masse julehilsner til utland og innland, fjern og nær,
slekt og venner.
EI RIKTIG GOD JUL TIL DERE ALLE OG ET GODT NYTT OG FREDFULLT ÅR!

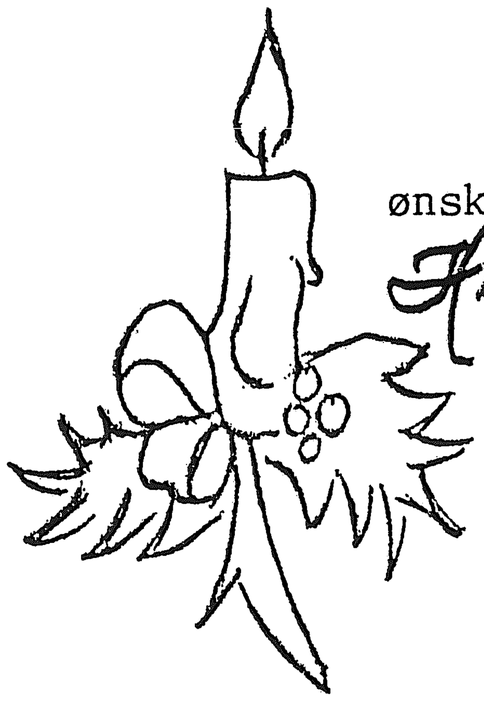

ønskes av
Hildur E.

NYSKOLEN VÅR.

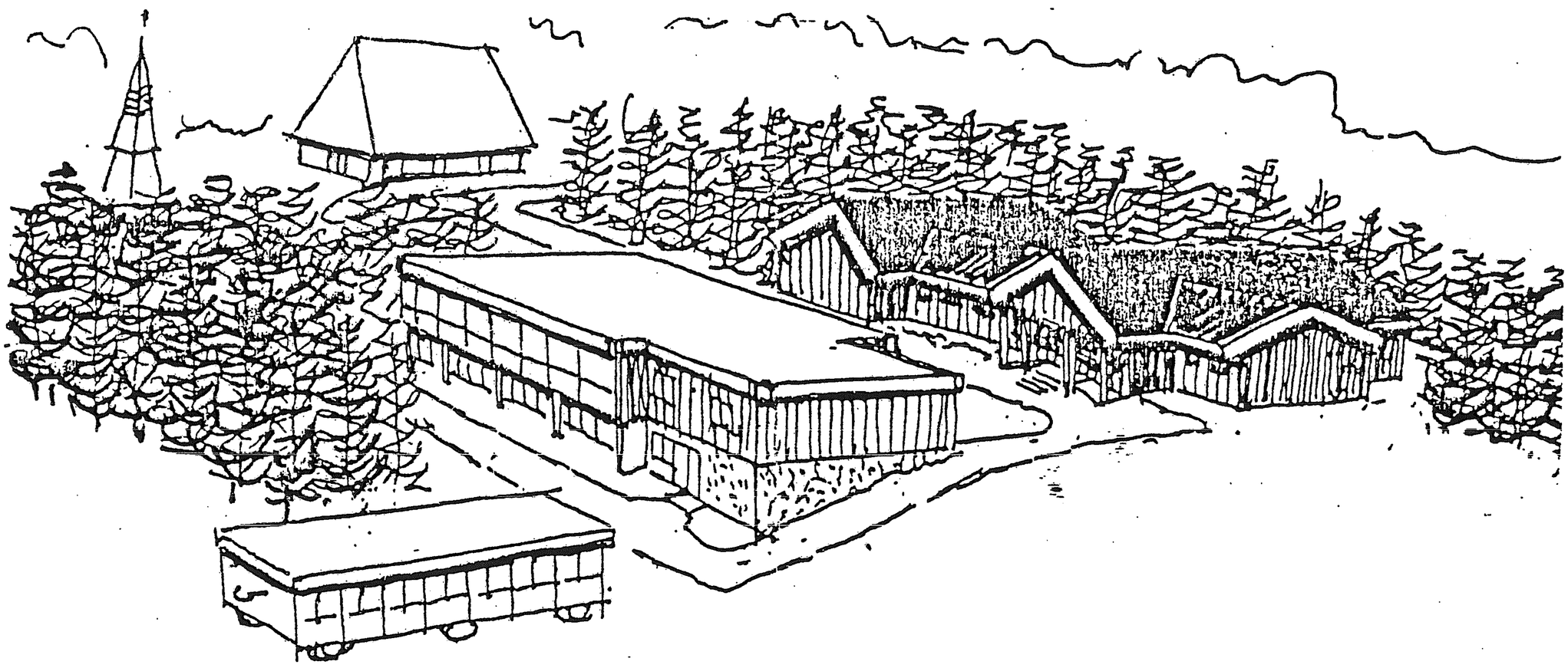

Den 26/11-85 flytta 3., 4., 5. og 6. klasse inn i ny skolefløy i Håkvik. 1. og 2. klasse skal fortsatt benytte gammelskolen. Vi hadde venta lenge fordi det hadde blitt utsatt mange ganger med innflyttinga. Endelig er vi kommet oss inn nå, - det er det vi veldig glade for.
Klasserommet hvor 5.klasse er, har hvite vegger og gulv med blått mønster, så vi må være veldig forsiktige. Tidligere har vi brukt gymnastikksalen som klasserom, og Idrettsheimen blei benytta til gymnastikk,- men dette har vært ei veldig tungvint ordning p.g.a. den lange veien. Nå får vi heldigvis bruke gymnastikksalen i gammelskolen til gymnastikkrom.
Biblioteket som før har vært i brakka, er nå flytta inn i nyskolen og sløydsalen skal flyttes i brakka.

I nyskolen er det 4 klasserom, vaskerom, toalett, bibliotek og materialrom m.m..
Ute holder snekkere på med leskur hvor elevene kan stå under når det er stygt vær. Ennå er det en del opprydningsarbeide rundt nybygget, men det er sikkert opprydda til skoleåret er ferdig juni 1986.

Inger Elin.

Av Albin Dalberg.

MED STORSLEGGA PÅ RIKSVEI 50

Omkring midten av 1930-årene var arbeidsledigheta stor, særlig for oss som var ungdommer da. De fleste steder blei vi avvist. Arbeid var det så lite at det måtte deles på de som var gift og hadde kone og barn å forsørge. Ungdommen fikk klare seg som best de kunne.

Men en eller annen myndighet må ha oppdaget elendigheta. Også ungdommen trengte mat og klær. Mange av demmes foresatte hadde evig nok med seg sjøl. Vegvesenet begynte med noe de kaldte "ungdomslag". Det vil si arbeidslag av bare ungdommer. Men her var mange hunder om beinet.

I Indre Ofoten var Gunnar Løften oppsynsmann på veien. Da det lei så langt på sommeren 1936 at de begynte å ta inn folk på veianleggene, gikk jeg på kontoret til Løften og spurte om arbeid. Håpet var tynt, men løkka sto meg bi. - Du skal få begynne på Vidrek, sa Løften.

Ilag med noen andre fra Herjangen og Rombaken, reiste vi til Vidrek. Det året var det mange arbeidslag på Vidrekveien. Der fergekaia seinere kom, hadde Vegvesenet et skur, der det var plass til noen arbeidere. Men der var allerede fult. Vi måtte skaffe oss hus andre steder. I Holtvika bodde Enevold Larsen. Der fikk vi husrom.I stua og kammerset blei oppslått seks køyer, i to høyder som i arbeids-

i. En kveld vi mintes. Drammen løsnet på tungebandet og noen hver kom ut av skallet. Fortellingene og praten gikk lystig. Nå var det flere fortellere enn Enevold.

Fylla og slagsmål har vi hørt mye om, der veislusken holdt til. Men her var ingen ting av det. Vi var heller ikke ordentlig slusk, bare sønner av småbrukere, vokset opp under Læstadinismens strenge blikk. Å knuse kopper og møbler i fylla, var uvant for oss. Husverten hadde ingen vansker med disiplinen.

Storslegga var et tungt redskap å hanskes med, men med trening og teknikk blei den et brukbart redskap, som gav kraft i unge muskler. Vi hadde arbeid, fikk lønning hver fjortende dag og var velstadsfolk. Så lenge det varte.

Attåtskrift

Som mellommann skylder jeg kanskje å henge på en liten hale.

Egentlig trenger vel ikke Albin Dalberg noen nermere presentasjon, de fleste i Ofoten har vel lest noe fra hans hånd. En bok fra krigens dager, eller noen av hans jord - nære fortellinger om livet på bygdene i tidligere tider. Tider som iallefall vi hattkaila kjenner godt til. For Austavinden kan det kanskje lönne seg å være til venns med en slik kapasitet.

På grunn av tekniske vanskeligheter kom ikke Dalbergs nyeste bok ut i höst, så julegavetipset faller dermed ut i år. Skal man derimot ut på nyåret ~~hytte~~ hytte den boken det ble to av på julaften, så kan Dalberg bli et förste valg.

Albert

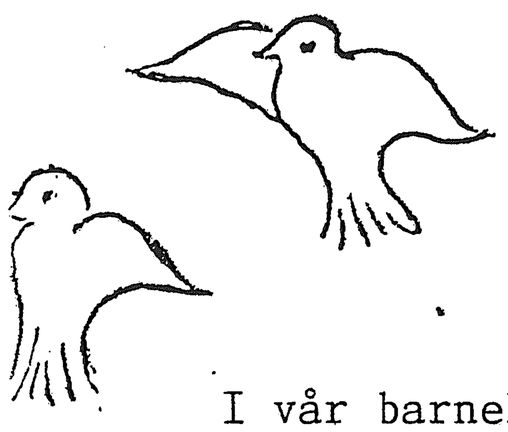

JULETANKER

I vår barnelærdom leste vi dette "å tale vel om vår neste og å ta alt i den beste meining". Jo, vi burde sikkert passe mer på tunga vår. Vi sier altfor lite godord til vår neste, - det er jo naboen vår.

Du og jeg har ei lita versebok hvor vi finner mange gode godord - om godt naboskap, - "eit lite vyrdlaust ord" i nr. 268 og videre om "et ord er en pil" ser du i 543. Og tenker vi på de gode ord, så slå opp på nr. 874. Bare sett deg ned å les - og tenk etter.

Jeg mener ikke å drive formaningspreik, men bare påvise små enkle kvardagsord til oss vanlige mennesker.

Til slutt - hør hvor enkelt og kort Einar Skjeraasen forteller oss om kvardagens "Lykke":

Åtte øyne i hverandre.
Fire munner rundt et bord.
Fire vegger kring en lykke:
Vesla, Påsan, far og mor.

Åtte hender hektet sammen
til en ring om stort og smått
Herregud - om heile vide
verda hadde det så godt.

Når vi nå er inne i juletiden er det naturlig å sette opp et pent juledikt. Og hvorfor da ikke ta inn en vakker reprise fra vår egen avis, den 21/11-51, av helt lokal skrivent.

Julekvelden banker det på døra.
Det er nissen med sin store børa.
Han gav oss kvar sin pakke,
vi blei glad og måtte takke.

Så fekk han en tallerken grøt.
Den syntes han var både god og søt.
Men så måtte han da gå, -
om han alle gårder skulle nå.

Vi gler oss berre til neste jul han kjem.
Dei som gler seg mest er nok alle dem
som er minste små,
at dei mange gaver kommer til å få.

En som er glad i nissen.

SLIK JEG HUSKER DET

av Johan Kongsbakk

Redaksjonen av "Austavinden" har gjentatte ganger bedt om en slags auto-biografi fra en tidligere "utvandrer".Spørsmålene om hvorfor og hva som forårsaket en sådan beslutning for nærmere et halvt hundre år siden,må nok bare forbli ubesvart,-fordi noen entydig forklaring neppe fins. Kanskje er Livets tilskikkelse - Skjebne og Tilfeldigheter mulige stikkord her.

Skal dette brevet ha noe perspektiv for minst halvparten av leserne, så bør jeg fortelle at jeg blei født på Vidrek i 1920.

Vidrek for 65 år siden,-en isolert utpost i Ankenes kommune. I nord og i øst,-Ofotfjorden og Skjomenfjorden. I syd,-fjellene. Vestover gikk en mange kilometer lang skogssti til Saltvik. Stien var i årenes løp tråkket opp på de tørreste og mest egnede steder,-snart langs fjære,-snart langt oppi åsene. Jeg skulle anta at stiens lengde var bort imot dobbelt så lang som luftlinjen mellom de to bygdene. Var det vårflom i elvene, ja da blei den ofte uberegnelig lang.

I siste halvdel av 20 årene fikk Vidrek regelmessig forbindelse med omverden,i og med at SDS og ODS lot sine lokalbåter "stikke innom" en og annen gangen. De første var m/s "Kunna" og m/s "Tøtta",-seinere kom m/s "Fykan" og den virkelige,gamle D/S "Skogøy" ex "Intrønderen".

Bindeleddet mellom Vidrekfjæra og disse flotte lokalbåtene var "gammelfirroringen".Personlig gjennomgikk jeg alle gradene ombord i den. Fra lanterneholder i 6-7 års alderen,til matros og sogar skipper før jeg fylte 11 år. Var det kanskje den som ubevist tente utvandrertanken?

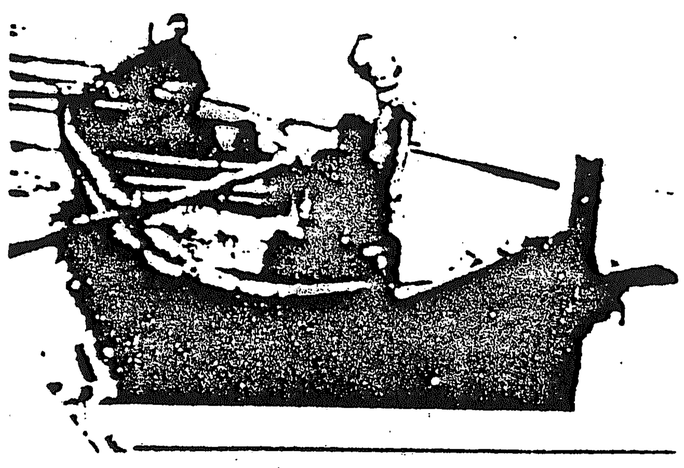

Neppe. Borte i Voll-naustet brukte Hans Ravn mye av sin tid til nybygg og reparasjoner av båter. Som den gode og barnekjære mann han var,blei naustet en samleplass for oss guttunger i bygda.

Her kunne vi spørre,-og her fikk vi alltid "orden-

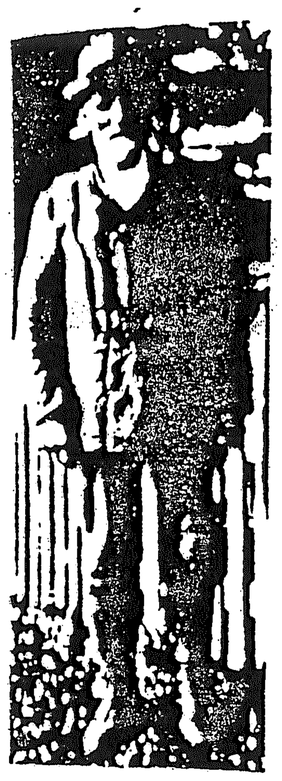

ans Ravn

Malmbåtene som seilte inn og ut fjorden var et yndlingstema, og var vi ikke så altfor mange på en gang,fikk vi til og med lov å titte i langkikkerten som hadde sin faste plass i naustet. Gav han oss inspirasjon? Kanskje.

Fir-roringen blei avløst av en motorbåt. Noe registrert navn på den kan jeg ikke erindre,-men mor kalte den for "Fuktig". Årsaken hertil ligger vel innenfor rimelig tenkning. Men,-Rapp-motoren var en fantastisk sak. Selv blåslåtte albuer,hudløse fingrer,-sot og smørolje på kropp og sjel,greidde ikke å ødelegge entusiasmen.Båten var også utstyrt med årer,en dregg og noen favner tau,-og la tilføye at lettrodd var den såmen ikke.

M/B "Fuktig"

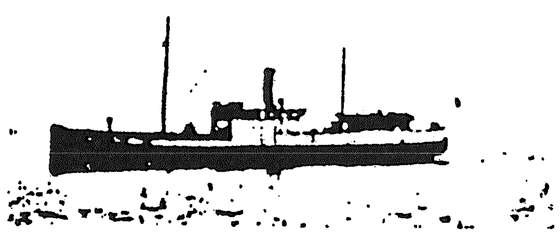

D/S "Skogøy"

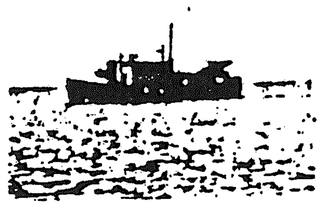

M/S"Fykan"

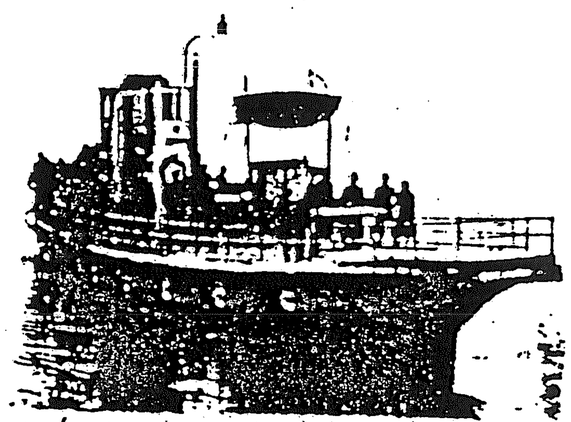

M/F "Ankenes"

Et semester på Heimly Folkehøgskole var vel et forsøk på anspore interesse for læreryrket. Bomskudd,-helt utafor skiven.

Enhver Vidrekgutt i 1930 årene med respekt for seg selv,måtte ha minst en Lofotsesong bak seg,-så også jeg. Vage tanker om fremtiden var kanskje i emning,-men så kom krigen. Den brøt så fullstendig ned alle normer,skikker og,-tradisjoner. Vidrek blei vel neppe krigens arena,-i stor målestokk,men etter bare få dagers krigshandlinger,blei iallefall bygdas navn et kjent,geografisk punkt. I ettertid omtalt og beskrevet på mange ulike språk. Krig eller ikke,-jorden dreiet ufortørnet om sin akse, og noe måtte en da virke med. De to første okkupasjonsårene ombord i Ankenesferga la muligens grunnlanget for en fremtid i maskinistyrket. Fergen hadde vel i seg selv ingen fremtidsperspektiver,-svære tømmerlunder hopet seg opp i Fagernesfjæra og talte sitt tydelige språk. Det skulle snart bli bro over Beisfjordstrømmen.

Maskinistyrket er ikke noe en tilpasser seg i en sofakrok.Det,-som andre yrker,det må læres.Og det er et fag som krever usedvanlig lang perfeksjonering,-nå som før.

år ved Bolsønes Verft i Molde gav meg den nødvendige yrkespraktiske pplæring,-men teorien kunne jeg ikke få der.Det blei ett års avbrudd ed marinens blåkrage på skuldrene.Men så til Ålesund,-der lå nærmeste askinistskole. 3.dje,2.den og 1.ste klasse het utdannelsestrinnene den ang.Så hvorfor nøle,-gå på og bli ferdig med det. Og dessuten,-Ålesund ar en trivelig by og her bodde Bergljot. Jeg fikk mitt første maskinist-ertifikat og stakk til sjøs. Året etterpå blei det nok et slags sertifi-at,-vielsesattesten. Den blei utstedt i Ankenes kirke en fin sommerdag 1949.En intern familjebegivenhet på Vidrek kan en vel si,-men parallelt kjedde det også en annen stor begivenhet i bygda. Bergljot's og min ry upsmiddag var det absolutt første måltid kokt på elektrisk energi mitt barndomshjem.

et Bergenske Dampskibsselskab blei "mitt" rederi gjennom 30 år. Traden lei for det meste passasjer og crusiefart. Bergen- Newcastle,-seinere gså Bergen - Rotterdam - Vestlandsfjordene i sommerhalvårene. Høst og interstid trakk vi sørover til Madeira,Kanariøyene,Vest-Afrikakysten og iddelhavet. Ingen Wide World fart akkurat,-men det blei styggelig mange anger att og frem over Nordsjøen. Ja,selv med omlag 500 ganger over iscaya utgjør det i tid ca.2 år av de 30. Før pensjonsalderen innhentet e blei det også noen få år i lastebåter,både i Nordsjø og kystfart.

et er vel helt naturlig at Bergen har vært hjemmeadressen i snart 35.år. n tid var vi fem i tallet når også jeg var tilstede. Årene har forandret å det,-naturligvis. Idag er vi bare to igjen her,-men innen rimelig ekkevidde har det grodd opp tre nye hjem,og i hvert av dem bor to voksne g tre barn. Akkurat slik det var her hos oss for mange,mange år siden.

Selv om "sjøvaktene" har vært brekket i lang tid nå,så er det ikevel både morsomt og interessant å få være med på og hjelpe ungdommer,-ordende maskinister til å lære seg yrket. Her ved Bergen maskinistskole ar vi ca. 300 av dem som med mot i brystet forsøker å tilegne seg vett pannen. ********** Jeg har nok forlengst brukt opp mer enn til-ålt plass,-så derfor mange takk for gode og "velblåste Austavinder".

od Jul og Godt Nyttår til alle dens lesere.

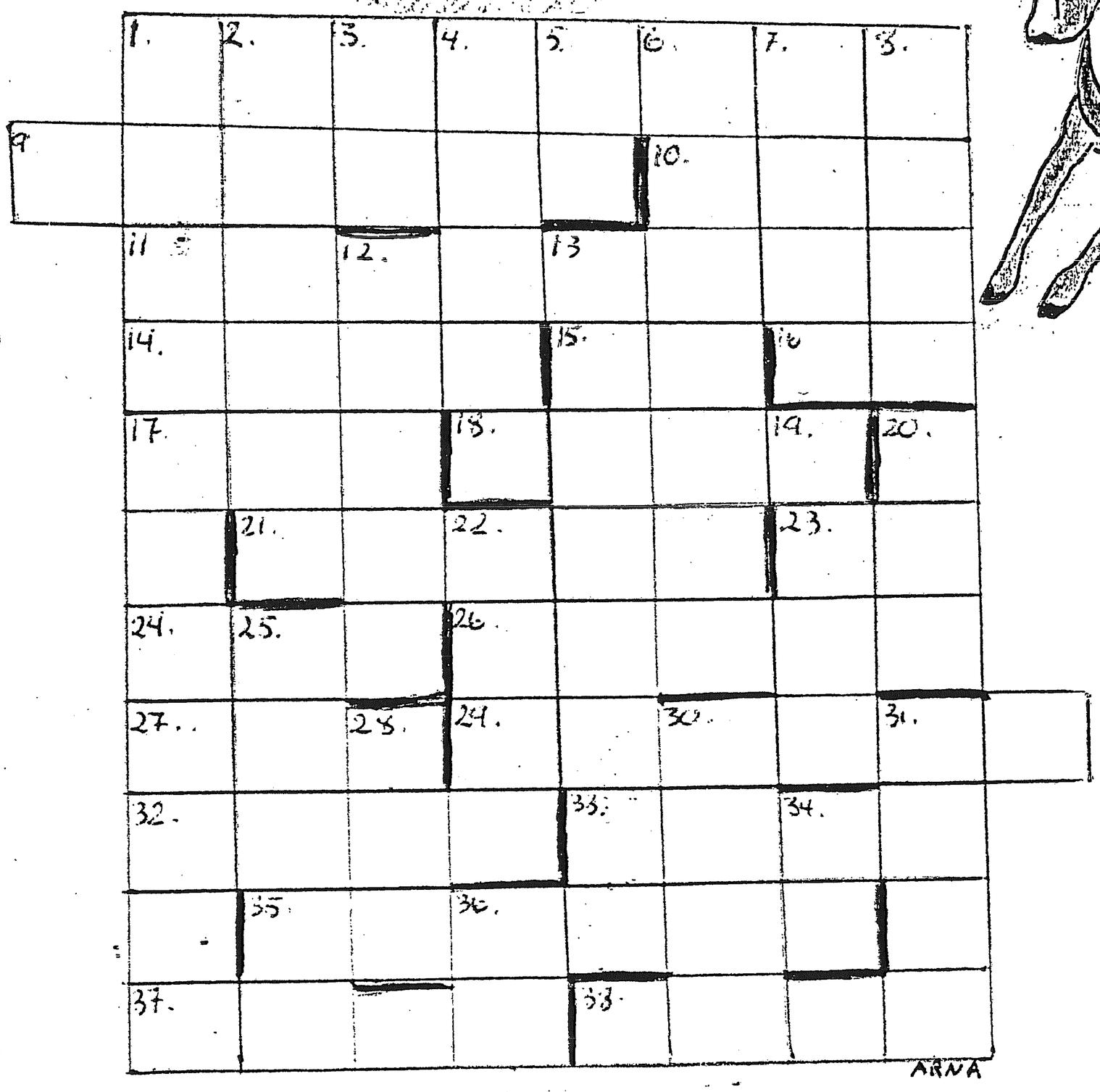

Av riktige løsninger trekkes en, som får en konfekteske i premie!

RIKTIG løsning sendes AUSTAVINDENS redaksjon v/Kjell-Olav Ravn innen 1. februar 1986.

VANNRETT

1. Brukes på-beina
9. Kjent apekatt
10. By
11. På fingeren
15. Leif Hagen
16. Jo Tennfjord
17. Etteretningsorg.
18. Personalia(omv.)
21. Forfatter
23. Like vokaler
24. Legemsdel
26. James Bond
27. Trenger alle
29. Kraftig kost
32. Indianer
33. Hovedstad
35. Ukedag
37. Presang
38. Skjelden

LODDRETT

1. På torvet i Narvik
2. Sykdom
3. Forære
4. Kommune
5. Like konsonanter
6. Fugl
7. Samisk uttrykksmåte
8. Rom
12. Mann
13. I Sjomen
19. Måltid
20. Fiskeredskap
22. Torill's katt!
25. Snøre (omv.)
28. Redskap (omv.)
30. Henny ....
31. Grønnsak (nynorsk)
34. Karakter
36. Fase

På leting etter "sjuende far i huset"

Høsttid er kurstid, og denne høsten var det et kurs i slektsgransking som stod for tur. Sigfrid, Jørgen og jeg hadde sju trivelige mandagskvelder på biblioteket i Narvik sammen med flere andre med samme interesse.

Kursleder var Dagmar Kristensen, og vi lærte en masse hos henne i løpet av disse kveldene. Det er vel ikke minst takket være hennes interesse som gjør at biblioteket her har så mye utstyr til bruk i slektsgranskinga. For ikke så mange år siden var det jo utenkelig at folk kunne sitte hjemme i sin egen stue og se på gamle kirkebøker, skifteprotokoller, pantebøker og andre slike ting. Da måtte en reise til Trondheim og sitte i Statsarkivet der og granske, mens nå finnes en stor del av dette kopiert på microfilm, og en kan låne hjem både filmer og apparat til å vise dem i.

Nå skal en ikke komme langt bakover i tida før en oppdager at bokstavene dengang var annerledes enn nå, for prestene og de andre som skrev disse bøkene, brukte gotisk skrive-skrift. De skrev jo med hånd, og i tillegg til at bokstavene var annerledes enn våre, så kunne det da som nå være gode og dårlige skrivere. Det skrevne kunne også være smått og sammentrengt på sidene, og det kom av at prestene måtte kjøpe protokollene selv, så det var om å gjøre å få plass før så mye som mulig. Dessuten kokte presten blekket selv og skrev med fjærpenn, og når man tenker på den dårlige belysningen de hadde da, så skjønner man jo at det ikke var så enkelt bestandig.

Vi lærte en hel del av denne gamle skrifta, og leksa vår bestod i å oversette gamle auksjonsdokumenter og husmannsavtaler. Det hygget vi oss med hjemme til søndagskaffen.

I kirkebøkene kan man i eldre tider finne dåp, konfirmasjon, giftermål, hvem som fikk nadverden, gravlagte, inn- og utflyttede, og man kan også finne navn på de vaksinerte. De hadde vært nøye med å få med navnet på den som utførte vaksinasjonen også, mens det i dåpslistene - foruten navnet på barnet - bare stod navnet på barnets far. Moren var nevnt som f.eks. Per Pedersens qvinde. Hun var ikke verdig til å få sitt navn skrevet opp!

Det er virkelig interessant å lese i slike gamle skrifter. Man får et lite innblikk i hvordan de levde da, og mens man leter etter sine egne forfedre, dukker det opp en masse andre ting underveis som man må stoppe opp ved.

Artig er det også å se de navnene som var brukt da.Det gikk svært mye ut på bibelske navn, men også de gamle hadde sine tidens helter, så der kan jeg jo vise til han som var døpt Isaach Christian Tordenskjold Moses ! Det var i den tida da Tordenskjold var populær.

Ellers kan jeg jo nevne kvinnenavn som Jøa, Lovna, Kima, Abella, Bahse, Arianken, Ermegaard, Palma og Bordel.

Og mannsnavn: Vifus, Halord, Adjon, Ørge, Bernjula og Zindel. Kanskje en ide å hente for de som er i beit for navn til sine nyfødte eller ventende? Gamle navn er jo så "in" for tiden.

Kurset vi gikk på var bare så altfor kort. De fleste av ofotingene fant jo ut at de var i slekt med hverandre, så vi ønsker nå at vi kunne danne en liten slektsklubb. Men det blir en annen historie!

Gyda

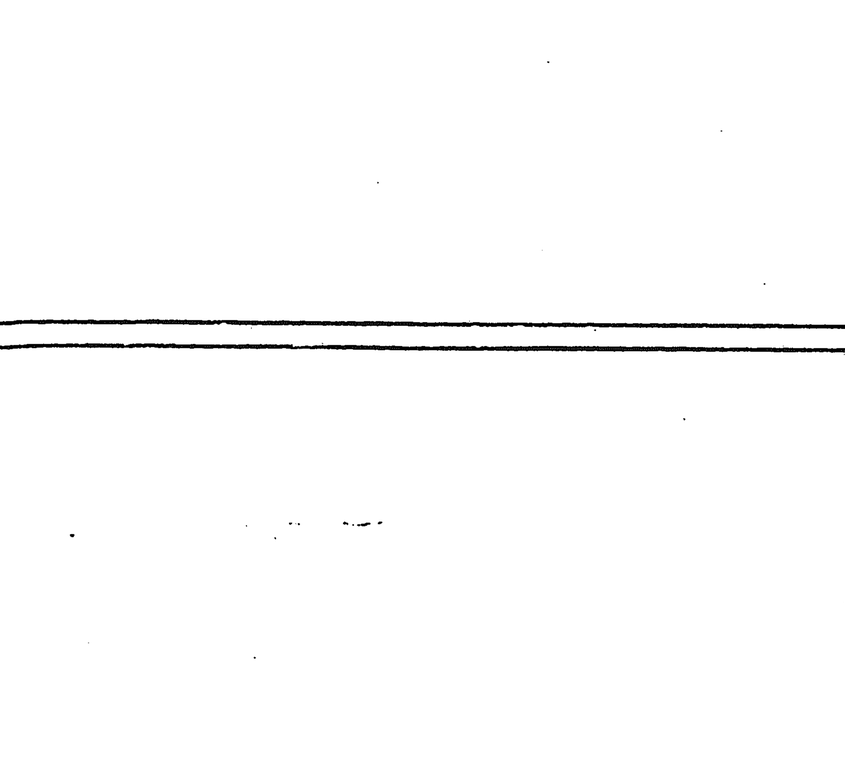

HILSEN

Marius, Kathrine, Hanne
Toril & Gunnar

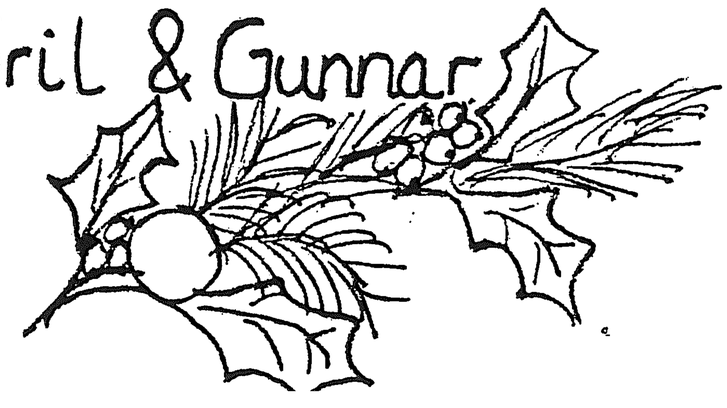

VI BLAR I GAMLE ÅRGANGER

I Austavinden for 21/ 1951 finner en bl. a." Litt kritikk fra en som skriver"- over dem som ikke sriver. Det slutter med "Vest dokker ikkje skriv mange gode støkka og dikt e dokker ikkje nokka kjekke onga." -- Den 3/3 1938 minner redaktør Arthur Larsen om innleveringsfristen for stoff. Og noe senere er sannelig en ute med klagemål "over at denne har sendt inn hele tre innlegg, men bare et er tatt inn i avisen.

Dengang hadde de friske innlegg om hvorfor jentene ikke skriver. Ellers finner vi en grundig debatt med mange innlegg for og imot heim melsgrøten . For de uinnvidde må vi forklare , det er grøt av bygg som dengang årvist blei dyrket hos de aller fleste,- og om høsten blei malt på bygde kverna hans Laurits Larsen i Skjomnes. Grøten var god den,,og sakkyndigheten var også stor. Tror sannelig ho Ingrid Espelid har kommet til kort i denne sakkyndigheta.

Vi finner "reisebrev" fra Afrikaferder, og ellers raporter fra "vår utsente krigskorrespondent" i Etiopiakrigen eller i Finnlandskrigen. Skal si disse karene var friske og uredde karer.- Ja sannelig hadde vi også aktive kampflyvere mot tyskerne allerede høsten 1939. Skal si de hadde opplevelser og fortelle om . Bare synd for han som fekk straff og fengsel da han kom ned, - han hadde sluppet bombelasta si over sin egen flyplass!!

Men da som no,- vakre stemningsfulle hyldester til "Heimbygda mi", i stille sommerstunder og høst- og vintertider, i stilla og storm.

Her skrives om" Nyveien" som er nesten ferdig (7/5-1937),- om stor trafikk som kommer og rutebil som skal kjøre i fast rute.Og her må jeg tillate meg navngi min klassevenn dengang- gerda Kavn-. Ho forteller oss om heimbygda med 22 gårder og 4 hytter,om kuer og mye mer."Nu bygges her ny vei gjennem bygda, og det kommer sikkert til å bli nye mer folk enn det no har vert.Og så skal det bygges bro over Skjomen"-, Så om en stund kan vi bile til Narvik."----
Tenk det var 10 åringens spådom i1938 om Skjombrua som blei ferdig og åpnet - 40 år senere.--

Så fortelles det utførlig om Storelvas løp fra Råntindvannet gjennem navngitte områder til sitt utløp ytterst på denne store stygge Virakleira. -- Ja Skjombrua har vi , gårdene også, og noen i tillegg. Men kuene mangler i høy grad. Setter vi så 5 foran 4 når det gjelder hyttene blir det rett. Mye trafikk har vi sannelig fått, ja så mye at har er ikke store muligheter for den spådde folkeøkningen.Men selvsagt er det ikke bare trafikken som har skylden for at folketallet likevel ikke har øket , flere naboer og velstand tiltross.

Dårligere og kaldere hus og senger hadde folk før , men likevel var de alle langt flinkere til å oppretholde folketallet i bygda. Det ser ikke ut for at gode store hus og velstand med tilogmed elektriske varmetepper i sengene- stimulerer til økning av folketallet.- Og selv om den vakkert omskrevne Storelva også er innom baderom og vaskekjellere for lettvint bleievask, virker det ikke noe.

Men for all del , iden aller siste tiden ser det likevel ut for at nybygde hus har virket positivt. Se no bare hos Toril/Gunnar, på Bjerkelund og på Vollen,--Noe så jordnært som aktiv potet- og jordbærdyrking ser også ut for å virke ganske stimulerende. Og her får vi igjen bevist den gode gamle lærdommen,"sepotet" Og plantematrialet må aller helst være ungt og friskt!! - -

Men no slutter jeg , det er store problem med denne Gammel-Sabben av en maskin. Når da "maskinisten" så avgjort ikke har verken fartstid i maskinen eller maskinistsertfikat, blir det bare enfingertjenneste i dette redaksjonsarbeidet.

JøKo.

VI ØNSKER ALLE EI SÆRDELES GOD JULEHELG OG DE ALLE BESTE TANKER OM DET NYE ÅRET FOR ALLE.

SVEIN YNGVE, Jörn André, Oswald, Ingebjørg.

Ei riktig god julet og nyttårshelg ønskes til alle lesere av „Kystavinden", fra fam. Ann Elise i Hosjøen.

Hosjøen, den 13.11. 1985
Med hilsen
Ann Elise D. Ånes
Flotanm. 5
8662 Halsøy

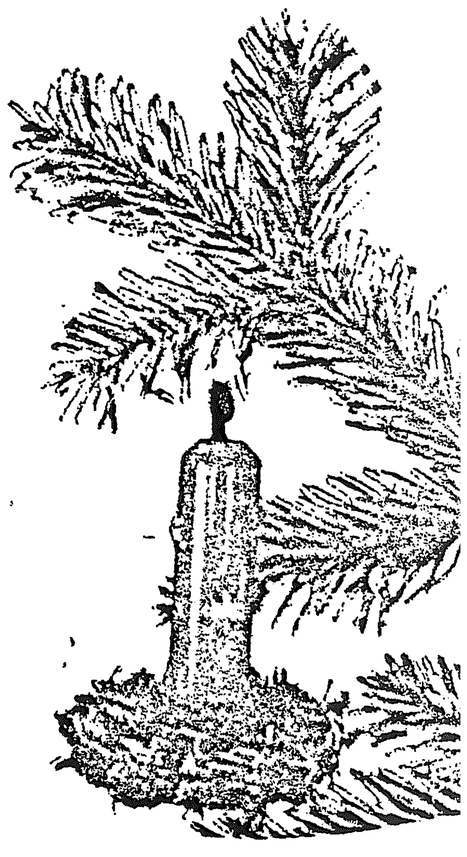

TANKER I MÖRKETID

Så er vi igjen langt inne i mørketiden. Om morgenen ser vi dagen bare som ei lysning innover Fagernestoppen, og om eftermiddagen - når vi kommmer heim igjen, som et lite venlig vink utover Saltvikåsen. Vi kjører likesom i en lang tunell- bare med et lite skimt av lys i begge endene. Selvsagt får vi ikke gjort stort av det vi hadde planer om, og kan dermed letvint skylde på mørketiden. Vi må likevel være glad for en forholdsvis godslig haust- værmessig sett. Og klage bør vi ikke,- her går vi med en lysflom langs alle veier- og i eiga tun. Skal vi i andre rom eller i uthusene- er det bare å famle litt innafor døra,- og der flommer lyset utover alt og alle.- -Jeg nevnte dette med tunellmørke. Vi higer etter snarest å komme ut igjen-til lyset der framme. For de fleste av oss står jule- og nyttårstiden som ei stor forventningstid. Vi er inne i et mørke, både for sinn og legeme. Men just da, er det vi får dette velsignede vendepunktet, -julefeiring og solvending!!- Familie og slekt samles i heimens trygghet og fred, med varme ,glede og lys. Selve julebudskapet var og er jo fredens og lysets store lovnad for slektene. Det lille svake og upåaktede barnet,- som senere vokste fram som menneskenes største lys og fredsbærer. Med bud om kjærlighet og varme, "at du skal elske din neste som deg selv".-- Og samtidig- i vinterens dypeste mørketid,,veit vi at solen "snur" og stiger oppover igjen. Når januardagene kommer og vi igjen ser "nysola" som en vag gylden hildring innover Herjangsfjellene, - du verden for ei lovnad. Og hvor raskt går ikke dagen når sola mer og mer setter preg på tilværelsen. Har stor forståelse for våre forfedre her oppi mørket, som tilbad Solen - som gud. - - Ja, jeg kunne nesten fristes til å si,- hvad var og er disse to julens store lys, Kristusbarnet og Verdens store varme- og lyskilde Sola, -uten hverandre ?- De likesom oppfyller hverandre, - til beste for oss skrøpelige menneskekryp. Vi finner likesom en sammenheng mellem desember- og langfredagsnattens mørke,- til jule- og påskemorgenens jublende glede.- "Et barn er født - -",og til " Påskemorgen slukker sorgen - - ". Og solen fortsetter sin triumfferd med økende varme og lys, en lovnad for oss og det vi strever med og er glad i. Hvor mye mer vakkert blir vel et landskap, når døgnets varierende sollys glanslegger bildet. Og da er det i grunnen så enkelt og selvfølgelig, - å takke for alt,og fordi vi får være til. Vi venter med tolmod og tillit, år etter år på en ny vår og sommer.

Det er altid lys lengere fram. - -

Gledelig jul og nyttår til alle.

Jørgen Kongsbakk med fam.

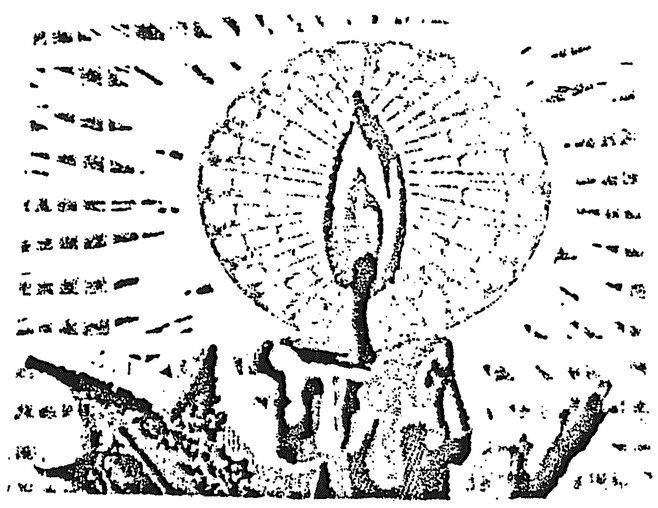

HJEMPLASSEN MIN.

Navn: Gaute Eidissen
Født : i Oslo 1956

Oslo er så mangt, fra sydende sentrumsgater til øde skogområder. Etter norske forhold er det mye folk der, og masse tilbud og mye å velge i. Etter å ha bodd der i 19 år var jeg glad for å komme ut, og har nå valgt å flytte vekk for godt.

Min "barndomms vogge" stod på Tåsen, som ligger nord for selve bykjernen, ikke langt fra Ullevål Stadion. Det var et rolig strøk med villabebyggelse fra 20-30 -åra. Mellom bebyggelsen var det flere større ubebygde områder, som i dag er ettertraktet vilt for "planleggere" og spekulanter. Her hadde vi fine områder til lek og oppvekst. Det var heller ikke langt før en var i selve Marka, bare å spenne på skia og gå fra stuedøra. Eller ta sykkelen innover på skogsbilvegene. Så til å være storby var det ikke så verst en plass å vokse opp.

I et større skogområde rett utenfor huset vårt hadde vi mye morro. Vi fikk være for oss sjøl, og det var ingen pedagoger og "tanter" til å strukturere oss. Vi hadde hoppbakker, slalom- og utforløyper, hogde trær og bygde hytter. Byggematrialer "fant" vi på nermeste byggeplass, og redskap "lånte" vi i fars kjeller. Hyttene brant ofte ned i lokale stammefeider. Og far var nokså "nokså" av og til når sag, øks, hammer og tenger i store mengder aldri kom til rettemer. Og gjorde de det, så var de utskjemmt og rustne.

Skolen lå like ved, bare 5 min. å gå. Det var barne- og ungdommskole på samme sted, men i adskilte bygninger. Tilsammen var det ca. 1100 elever.Kan ikke si jeg trivdes noe særlig der,men en seig jo igjennom på et vis. Etterpå blei det gymnas, og det gikk merkelig nok også. Gymnaset lå heller ikke langt unna, 10-15 min. å gå.

Fritida bød alltid på et problem: det var for lite av den. Vi var ikke med på noe organisert, men alltid var det noe. Til barne- og ungd.skolen var det en skolehage som vi var myemed i. Her var det å spa, rake og så om våren, og om høsten innhøsting. Allt gikk jo selvfølgelig manuellt, men vi var mange så det gikk greit unna. Det var ikke få kilo grønnsaker vi trilla hjem hver høst. Husker mor måtte kjøpe ny fryser da vi var på det ivrigste. Ellers var vi jo en del venner, som av og til var uvenner, og hadde mye morro i lag. Etter hvert som en ble eldre , utviklet det seg en voldsom interresse for motorer med to hjul og

mye lyd. Det begynte med fars gamle moped, som etter en tid var nokså ugjennkjennelig. Aldri hadde vi reine klær eller hender, og det var skruer, deler, skitt og olje over hele huset. Vi skrudde og skrudde og skrudde. Og kjørte litt innimellom, selv om det ikke var helt lovlig. Etterhvert ble det førerkort og bedre sykkel. Penger tjente vi ved å jobbe på bensinstasjon om kveldene og i helgene, det var før selvbetjeningspumpene. På sykkelen sammen med de andre "gutta" , gjorde vi mange turer omkring påden "sørlige halvkule" (sett herfra). Det var en fin tid.

I feriene var vi av og til nordover til Vidrek, og det var som å komme til "det forgjettede land", iallefall når været var fint. Vi så fram til disse turene, selv om det var langt med buss og tog, og senere folkevogn. Svein bodde sin første "periode" på Vollen da, og vi hadde mange prosjekter sammen på og ved sjøen. Skal si det var stas å ro til støtta å dra småtorsken, ja noen store blei det jo og. Det var noe å fortelle om når vi kom hjem etter ferien.

Noen ferier hadde jeg jobb på en gård på Vestlandet, og etter hvert fikk jeg lyst på et yrke der enkunne være ute i det fri. Så etter gymnaset ble det et år på praktisk skogskole. Skolen lå midt i Østerdalen, og vi lærte å håndtere motorsag og traktor og arbeid ellers i forbindelse med praktisk stell av skog. Det var en liten skole , vi var 24 elever, og vi bodde på internat. Etter hvert ble det en fin sammensveiset gjeng, og vi hadde mye leven i lag. Året etter bar det til Fyresdal i Vest-Telemark og agronomkurs. Etter det, 2 år på skogskolen på Brandbu, Hadeland. I to somre jobba jeg hos skogreisingslederen i Narvik og Ballangen, med å rydde plantefelt. Bodde på "hytta" i Løberget , og ble jo litt mer kjennt med landsdelen. Etter skolen fikk jeg jobb i Det norske Skogselskap, og avtjente seinere siviltjeneste der. Da den var slutt våren -81, ringte de fra Narvik og lurte på om jeg ville ta et vikariat for skogreisingslederen en måned eller to. Alternativet var å sitte på Skogforskninga på Ås å telle barkbiller og annet småkryp. Så jeg pakka, ikke snippesken, men pick-up-en og dro nordover.
Og resten har dere jo sett sjøl.

Jeg trives godt her, selv om lengselen til de "dype skoger" nok melder seg av og til. Men det er jo fint i bjørkeskogen og, og grana vokser jo godt der. Fritida får vi jo og til å gå, antagelig i overskuelig framtid. For vi må jo dyrke mer poteter så Jørgen får noe å spekulere på. Han har jo sett røyken fra fjøspipa, men savner ei viss lukt. Til det er det bare å si: Ingen røyk uten ild.

Ha en god Jul alle sammen ,og Godt nytt år. Så får vi håpe at vi berger poteten denne vinteren og.

NESTE MANN UT PÅ TABULARET ER; ja f.eks. BERIT OLSEN.

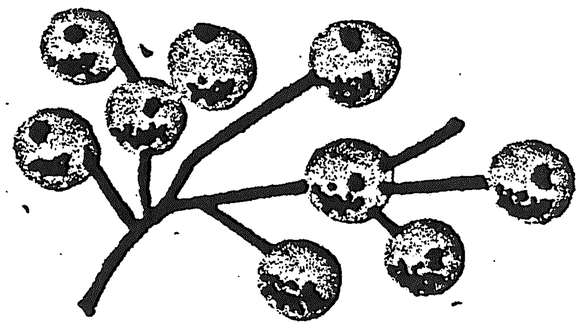

"Å jul med din glede" - - -

Jula - den mest fredfulle, fine og gledebringende høytid i året står for døra!

Når den varme sommeren med sine gleder og opplevelser har forlatt oss, høsten er gått, og mørketida og den første snøen og kulda er kommet, da begynner vi å telle ukene til jul!- Jula er lyspunktet vårt i den mørkeste, svarteste og kaldeste årstida. Den bringer lys og varme ikke bare bokstavelig talt, men også lys, glede og varme inn i alle menneskesinn. Vi ser alle, både små og store, fram til jula med samme glede og forventning for hvert år. Den er like ny og skinnende hver gang den kommer. - "Nå tenner moder alle lys, så ingen krok er mørk", sang vi som barn på julekvelden, og det synges i generasjon etter generasjon. "Deilig er jorden, - og slekt skal følge slekters gang", synger vi i kirka, hjemme og på julefest hver jul. Jula er evig ny, både med sitt budskap, sitt lys og sin glede til menneskene i alle år og skiftende tider.

Ingen høytid i året bringer slik fred, glede og varme som nettop jula. Da samles vi alle hjemme til hygge og kos. De som er borte får ferie og kommer hjem. Alle som kan,reiser hjem til jul og gleder seg til det i ukevis. De som ellers har det svært travelt, får feriedager og kan kose seg hjemme med familien.

Juletida er også tradisjonenes tid, mer enn ellers. Hver datter som steller til jul i sitt eget hjem, vil ofte gjøre det slik hennes mor stelte til jul. Slik føres juletradisjonene videre fra generasjon til generasjon. Så vi har ofte den samme julematen og de samme juleskikkene som våre bestemødre og oldemødre hadde i sin tid. Vi pynter med og tar fram de samme tingene som vi har hatt i alle år. Kanskje har vi en liten ting hengende på juletreet som vi har bevart fra vi var små.

Juletida binder alle nærmere hverandre. Vi mottar fra og sender pakker og hilsener til slekt og venner nært og langt borte. Ja,liketil over Atlanteren går julehilsen mellom slektninger og venner. Alle tenker vi på hverandre ved juletider.

Det er ikke rart vi tar sikte på jula og teller ukene til den alt fra først i november og synger når den kommer:

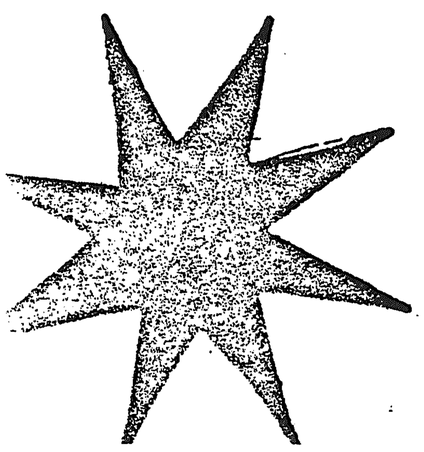

"Å jul med din glede og barnlige lyst,
vi ønsker deg alle velkommen!
Vi hilser deg alle med jublende røst
Titusende ganger velkommen!"

God jul til alle!
Fra Marit.

JULESKIKKER I SOMMERSOL

I tillegg til alt annet er jula tradisjonene og skikkenes höytid. Hvor skille går mellom skikk og tradisjon kan være vanskelig å bedömme. Men skikkene er vel av mere lokal karakter.

Her i Nord-Norge kjenner de fleste den gamle skikken med husbonden på nausttaket, eller kjerringa/budeia på fjöstaket. Dette var straffa når julekveita ikke var kommet til gårds, eller at kua ikke hadde kalva för hoytida.

En vil tru at denne skikken innebar mer en bare den fysiske avstraffelsen med å sitte der oppe på mönen. Det lå nok også en dypere mening bak. Bygdefolket rundt om kring skulle på denne måten bli kjent med at den ene eller den andre av "rytterne" egentlig ikke dugde til det han skulle stelle med.

Meningen er ikke til å misforstå når en av Austavindens medarbeidere i forige nummer har fått denne skikken til å gjelde også midtsommers. Når havet er svart for kveite, og fjösen tom, da må andre tak kunne benyttes og andre forsömmelser straffes med denne skikken.

Undertegnede skal over en lengere periode være oppservert på taket av sin bolig sist sommer. Og her var oppholdet blitt kombinert med et eller annet gjöremål.

"Ka veit vi!" Men hentydningen er klar, dugeligheten i helt personlige foretagener er ikke det den har vært og straffa har ikke uteblitt.

Alt er tilgitt, selv den beste kan ta feil. Likevel skal det innrömmes at ikke alle kan vise til handpåtakelige resultater av sine daglige sysler. De som driver med rikstoto eller annet spill, vet at resultatet skjelden står i forhold til innsatsen.

I grunnen så skal en være varsom med å kaste stein når en selv sitter i glasshus. Det kan bli ubehagelig nok å sitte der oppe - selv om taket er temmelig flatt.

Skal en först gå nöye til verks så kan det være enda flere som bör kaste et blikk opp mot takvinkelen. Slik sett så kan det bli mange skaberakkel å oppservere på takene bort gjennom bygda både sommer og vinter. En forbipasserende bör titte godt rundt skorsteinen, for de pröver nok å skjule elendigheta i lengste laget. I allefall så får en håpe på godt og lagelig ver i jula, det kan bli hustrig nok likevel.

Så er det bare å önske ei god jul til alle - både på og under tak.

A.O.

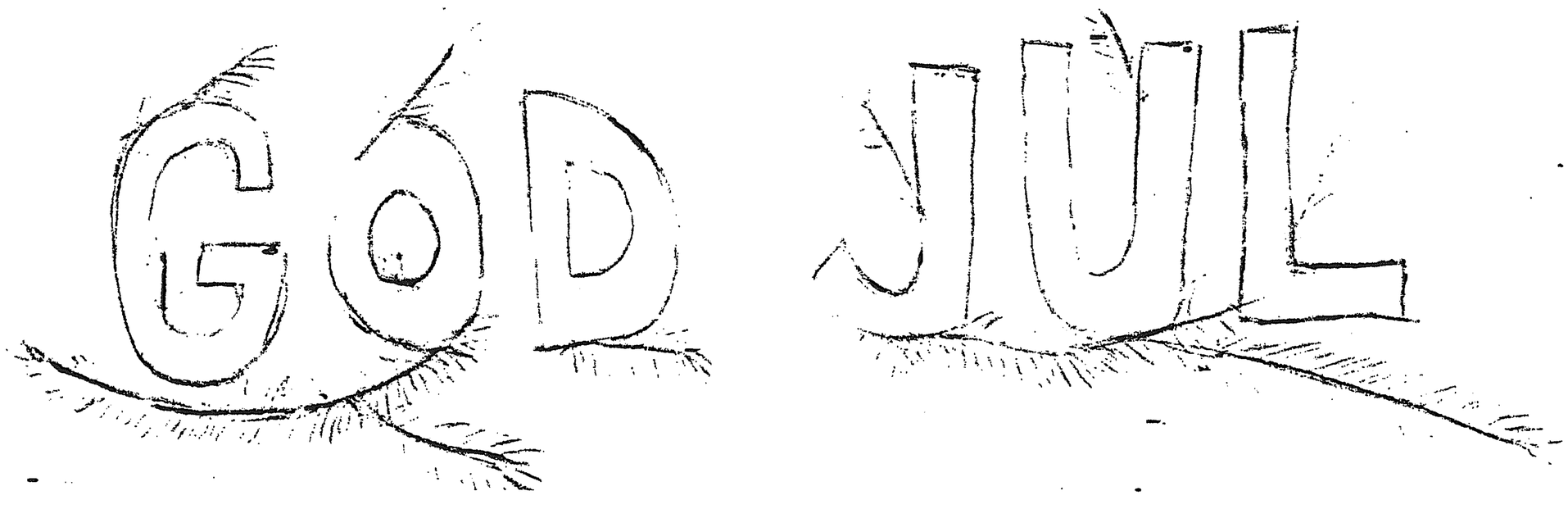

Bli med... mosjonsgymnastikk for kvinner

Det har rennt en del vann i havet siden sist vi hadde trim på grendehuset.
Skal vi gjøre et nytt forsøk til neste år?
Jeg har skrevet til Norges gymnastikk og turnforbund, og fått endel brosjyrer som omtaler forskjellige gym-program som passer for oss. Bestilling på noe av det er sendt, og skulle forhåpentlig være her i løpet av desember. Da blir det passelig å starte opp i løpet av Januar-Februar, en times tid en gang i uka. Vi får prøve å sette sammen et program som vi trives med, og som får svetten til å sile.

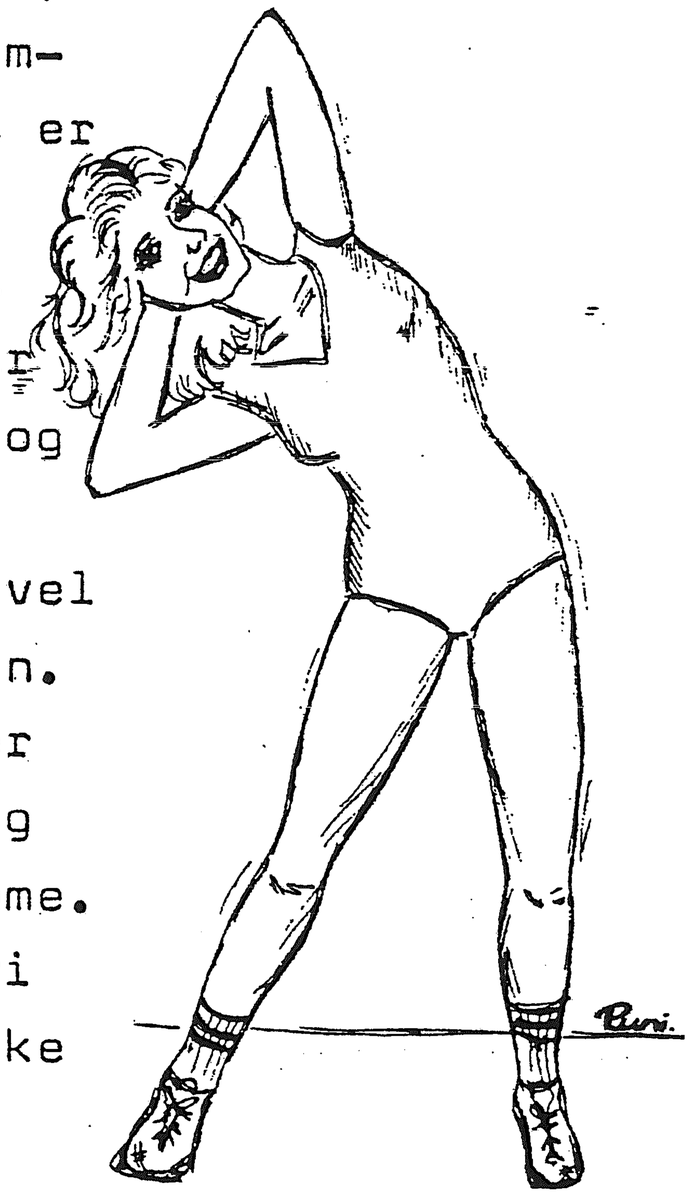

Det er ei flott tid å starte på, for de fleste har vel levd godt i jula, og det gir litt ekstra inspirasjon. Kanskje kan en gå ned de gramman eller kiloan som er kommet smyganes, og så er det mye lettere å gå ut og trimme sammen med andre, enn å holde på aleina hjemme. Det er nu mi erfaring iallefall. Forrige gang var vi 14-16 stykker på det meste, så jeg håper vi blir like mange nu.
Vi skal bruke musikk-kassetter hvor det er innlagt innstruksjon, og hvor vi setter sammen programmet selv. Vi starter med ei god oppvarming, og slutter av med å strekke ut, for å slippe så alt for mye gangsperre. Det blir iallefall ikke nødvendig med noe ekstra oppvarming av gymnastikksalen når vi holder på, for jeg regner med at vi holder varmen likevel.
Nærmere avtale om tidspunkt vil bli sendt med jungeltelegrafen når materiellet er ankommet.

Fysisk aktivitet for helse og trivsel

70-ÅRAS NISSER

/ar i adventstida, ute var det sne og kaldt, men inne
)m 201 var det varmt og stor aktivitet. Her var 7-8
)isser travelt opptatt med pakking av en mengde med
)akker. Landbruksskolen på Kleiva i Vesterålen var
sen og året var 1977.

'littige nissegjengen bestod ikke av gamle, snille nisser
)ikker og bukker og spør snille barn om de er snille.
Jette var 70- åras nissegenerasjon. Pakkene bestod ikke
:ker og gotterier, men av hasselnøtter og løpesedler.

/ar hemlig ingen vanlig pakkeutdeling som skulle foregå
:tlands travle julegater, nei nissene skulle ut å
)strere!

)lanen var klar. 300 pakker med ei hasselnøtt og en
sedøl ihnpakket ijulepapir og med juleband skulle
s ut, fortrinsvis til voksne. Poenget var at folk skulle
)ot løpesedlene uten å være klar over det.

det var ikke Jula det skulle demonsreres mot, nei det
dens innhold, eller mangel på denslags. Jo julefeiring
skulle man ha, det mente også 70- åras nisser, for
er jo en gammel tradisjon i Norge. Fra tida lenge før
:endommen ble innført med sverd i landet, har folk
et sin festtid midt i den svarteste mørketid.
/intersblot, kalte de gamle vikingene det.

:enger rett og slett en fest og en liten ferie når
)e er på det korteste og tungsinnet har lett for å legge
<lamme hånd over folk, mente den unge og oppisjonelle
egenerasjonen.

julestress og det forferdelige kjøpepresset som forretnings-
den og dens bakmenn har tredd ned over hodet på folk
e nisseungdommen svært lite til overs for. Profitthungrie
:alister, som lever fett på vanlige folks hamstring over
r Jul, og fortsetter å hove inn penger på slankemidler
: Jul, har sin egen høytidssang:

- NÅR KLOKKENE JULEN INNRINGER,
  PENGENE I KASSEN KLINGER.

ene var omsider ferdige, nissene kledd etter alle kunstens
er, med andre ord i tradisjonelle nisseklær, som alle vet
/ært røde.

elt i to biler, med "sivile sjåfører", startet ferden.
ne på Sortland, stoppet bilene på to strategiske plasser,
: spratt nissene, og for i alle retninger, men etter avtalte
:.

Nissene ble svært godt mottatt på gater, butikker og kafee'r, og før folk fikk pakket opp, var nissene løpt videre, og i løpet av svært kort tid var alle pakkene delt ut.

Etter en festlig ringdans i et av Sortlans største gatekryss til ære for den løkale pressas journalist og fotograf, som "helt tilfeldig" var der, forsvant nissene ut av bildet.

I vinmonopolets bakgård var nissenes avtalte møtested, her ble nisseklær og masker hurtig byttet ut med sivile klær, og trygt forvart i de ventende biler.

Så spredde nissene seg igjen blandt fol på stedets gater og etablissementer. Reaksjonen skulle registreres!

Og reaksjonene hadde så aldeles ikke uteblitt. Meningene var mange og svært forskjellige. Alt fra voldsom fordømming av den frekke ungdommen som kunne finne på å lure ungene (!) på denne måten, til oppgitte men nikkende hoder som sa de egentlig var enige, der de sto nedlesset av bæreposer, pakker og esker.

Men nissene hadde oppnådd det de ville, at folk skulle stoppe opp et øyeblikk, for å tenke litt sjøl, midt i julestrida.

Eneste skår i gleden var at lokalavisas redaktør ikke syntes at protestungdommens dumme påfunn ikke var godt stoff.

K.O.

VIDREK I.L.

Til opplysning om ståa i Vidrek idrettslag trykker vi her 2 brev fra henholdsvis formann og nestformann i laget. Red.

Vidrek 18.11.85.

Til Vidrek IL. v/nestformann Svein Ravn .

Da Vidrek IL. den senere tid ikke aktivt har vært i drift, og interessen for videre drift ikke er fremkommet av medlemene, frasier jeg meg vervet som formann med øyeblikkelig virkning.

Jeg har en tid fungert som formann i laget, og det første året var jeg aktivt med for at laget skulle bli så vellykket som mulig. Det viste seg at "bygdas folk", klarte å gjøre oppgaven mestmulig uholdbar for meg, slik at jeg fort tapte interessen for videre drift av laget.
Det er beklagelig at forholdene i bygda er slik.

Div. utstyr/papiret tilhørende laget, kan hentes hos meg.
Jeg ber om at min beslutning i sin helhet, blir gjort kjent blant medlemene i laget.

Med hilsen Hans Gundersen.

Som nestformann i Vidrek idrettslag kan jeg bare beklage at det ikke ser ut til å være liv laga for et idrettslag her i bygda.
Skulle det vise seg fremdeles å være et ønske om å ha et idrettslag må dette komme fram på årsmøtet i grendelaget.
Hvis ikke så skulle skje, foreslår jeg at idrettslaget oppløse oppløses og det's eiendom overføres til ungdomsgruppa.

Nestformann i Vidrek I.L.

SNIKREKLAME OG HEKSEJAKT

Stygge og sterke ord i et ellers tekkelig julenummer. Det er likevel enkelte ting som ikke kan utsettes selv om helg og höytid står for dören.

Den oppmerksomme leser av Austavinden har nok lagt merke til at det fra tid til annen dukker opp en mer eller mindre skjult reklame for en herværende garnbutikk.

" Godt og billig garn til alt slags bruk." Jo men sa jeg smör. Og hvem skulle vel vite det bedre en jeg som har hatt opp til flere generasjoner "strikkemaskiner" i huset.

Kort fortalt så har jeg ikke vært helt frisk siden denne butikken ble etablert. Krimsjuka som grensa opp til lunge - sott, har det vært mesteparten av tida. Du har ikke för fått på deg strömpa og lesta för hela og ter står ut i lause luften. På strekkatröya står albuan utigjenom hollan etter förste ~~förste~~ veka. Godt at den tida er forbi da en brukte heimstrekka underbokser. Ja, kvalitet til siste trevle.

Om noen drar mine påstander i tvil, så er det bare sjöl å gi seg bortover etter ei ryggböra av dette slaget og sett igang å strekke.

Men å ligge meg etter liv og helse er foresten ikke noe nytt for innehaversken av dette foretagenet. Det har pågått helt fra den natta ho gjorde sitt inntog i denne verden. Den natteváka sitter enda i kroppen.

De som husker noen nummer tilbake av Austavinden minnes kanskje de påstander ho kom med angående min person denne natten. At ho sjöl ble slik ho gjorde skal likesom - skyldes meg. Desverre. I fölge henne skulle jeg som vakthavende på Skjomferga ha sluppet en ung og bröstfager jordmor inn på min kahytt, og at dette skulle ha forsinket overfarten. Med de fölger dette fikk for den som ventet på å få komme til verden.

Påstanden faller på sin egen urimelighet. Den tids ungdom kjente sin plikt og sitt ansvar. Noen form for avik kom skjelden på tale - i arbeidstiden.

Når verken den ene eller andre form for heksejakt hittil har lyktes, så kan en vente at det blir lagt opp til en ny taktikk. Vi får se hva det nye året vil bringe.

A.O.

SPINNETREFF

For en del år siden sto rokken framme i mange hjem,og var ikke bare til pynt sånn som i dag.Den var et viktig redskap for å skaffe familien garn til det strikketøyet som behøvdes. Det blei nok slitt gensere,bukser,lester og votter like snart som nu til dags,og familiene telte som regel flere personer enn det som er vanlig i dag. Kvinnfolkan brukte mange kveldstunda med karding og spinning for å holde seg og sine varmt og godt kledd. Råstoffet som trengtes var vel de fleste gårdan her sjølforsynt med,og tid hadde de til og med nok av.
I dag har vi folk i bygda som lærte å karde og spinne som småjente, men som ikke akkurat har brukt dagan til spinning i de siste åran. Men gamle kunster kan gjenopp-friskes, og da tar det sikkert ikke lange tida før det sitter i fingran som før. Det blir som ei eldre Virakdame som nu er fløtta fra bygda sa,da de ville ho skulle bake peppernøtter, og ho ikke trudde ho fikk det til siden ho ikke hadde gjort det på mange år:"Æ trudde ikkje æ fekk det tel, men hendern kunne det likevel."
Vi begynte å snakke om spinning på forrige klubbkveld, og skal prøve å få til noen kvelda på grendehuset,hvor de som kan kunsten får øve seg litt,og gir tips og hjelp til de som har lyst til å prøve seg på noe nytt. Rokken finns vel enda på mange gårda, så vi skulle vel bli hjulpen med redskap.
Vi fikk se en prøve på noe arbeid Gunvor hadde gjort da ho dreiv som hardest, og det var så fint at ho kunne fått svennebrev med en gang, så ho må vi ha med oss.
Jeg, Randi og AnneBerit gjorde noen forsøk under Hilda's veiledning, og det gikk nu ikke så verst, selv om kvaliteten på garnet ble litt ymse. Det sies at det er vanskelig å lage bouclegarn, men det klarte vi bra.
Vi hadde det mest artig, og Hilda fikk seg mang en god latter når vi dreiv på.

Så dere som kan tenke dere et "spinnetreff" får begynne å gløtte etter rokk og karder, så det er klart. Det går vel bra å være flere om en rokk også.
For de som ikke har ull, kan det fåes rimelig hos bygdas eneste ullprodusent. Da håper jeg at vi treffes litt ut i 1986, og får noen trivelige kvelder på huset, samtidig som vi tar vare på en gammel husflidtradisjon. Vi blir enig om ny kveld etter som det passer frem i tida, og tar med termos og noe attåt.
Dere får beskjed i god tid før vi starter opp.

R.

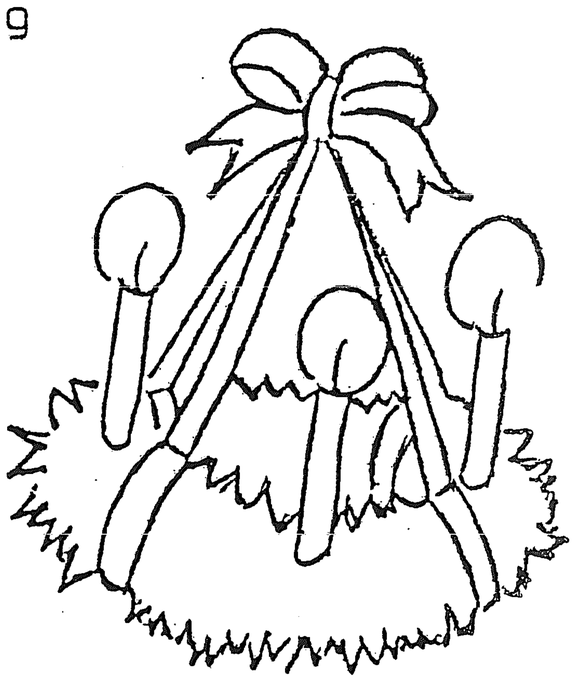

Julehilsen.

Juletid senkes blid over dagens travle strid.
Rødmen glad på hvert barnekinn skaper glede i alle sinn,
spreder vinterens natt.

Juleblus, sangens brus, løfter oppad fra jordens grus.
Barneminnenes lyse hær treder til oss som gjester nær
fyller med jubel vårt sinn.

Julekveld rike veld, trøst hver lidende menneskesjel.
Bøy oss dypt til den minste ned, fyll vårt hjerte med kjærlighet.
Tenn du din brann i vårt sinn.

Med disse kjente vers og det gamle ønsket: GOD JUL OG GODT NYTT ÅR! hilser vi til alle "Austavinden"s lesere.

Karine og Rolf Gundersen.

Til redaksjonen har Karine fortalt at disse vakre vers blei ofte sunget av damekoret som en gang var på Vidrek, så det er kanskje noen som kjenner dem igjen.
Tonen som hører med er samme som "Glade jul".

§?§?§?

JULETRADISJON.

Før jeg flyttet hit til Virak hadde det med klokkeringing kl. 17.00 på Julaften ikke så mye å si. Det var sjelden at vi hørte der jeg bodde.
Derfor var det med stor overraskelse for meg den første Julaften her på vollen da klokka ble 17.00.
Svein tok oss med på trappa, dette var noe han hadde fått med seg fra barneårene, og vi fikk høre klokkeringing frå svarte skogen. Både Idun og jeg ble stumme, dette var helt fantastisk og gjorde et voldsomt inntrykk på oss.
Den første Julaften dukket det opp 2 nisser også, og det ble jo ekstra stor stas for Idun som da var 11/2 år.
Dette med klokkeringingen fra skogen har gjort at vi har fått en fast tradisjon siden vi kom til Vollen. Klokka 17.00 lukker vi opp ytterdøra og ringer til Anna og Håkon på Lødingen. De hører klokka ringe gjennom telefonen og synes det er ordentlig trivelig å få høre den igjen.

Vi ønsker alle kjente en riktig god Jul.

Idun, Anita og Svein.

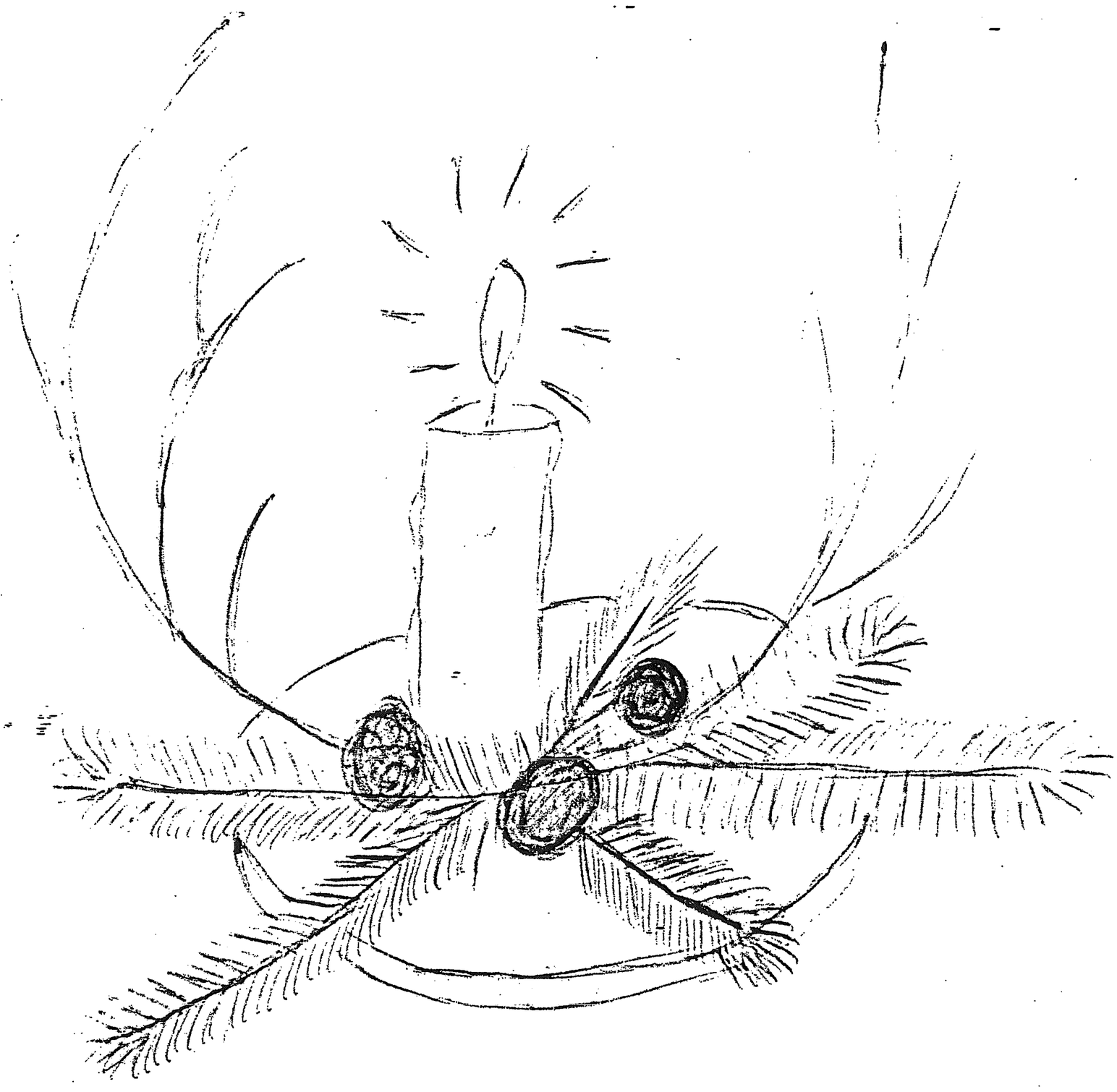

S. THORSTENSEN A/S
8540 BALLANGEN

Narvik Sparebank
ANKENES - BJERKVIK - NARVIK

A. ANTONSEN
DAGLIGVARER
SKIPSPROVIANT

GOD PARKERING
ankenes fargesenter a.s
Ankenesv. 275, tl. 57 107, 8520 Ankenesstrand

Byens og distriktets eldste bank
Ankenes Sparebank
Telefoner:
Narvik 082/46 020 Bjerkvik 082/52 101 Håkvik 082/59 355

Myklevold og sønner
BALLANGEN - ANKENES